

VUOSI-
KERTOMUS
2015

OTAVA
KONSERNI

JUHLAVUOSI 2015

Kustannusosakeyhtiö Otavan perustamisesta tuli kuluneeksi 125 vuotta ja Renqvist-Reenpään-suvun kustannushistorian alkamisesta 200 vuotta. Vuonna 1815 pappi Henrik Renqvist julkaisi ensimmäisen kustantamansa teoksen. Vuonna 1892 Otavan johtoon astui Henrikin pojanpoika Alvar Renqvist. Hänen käsissään Otava kasvoi suorkustantamoksi, ja hänen viisi poikaansa jatkoivat yhtiön menestystarinaa. Tällä hetkellä konsernin hallituksessa ja sen yritysten palveluksessa työskentelee jo Reenpäiden kuudes sukupolvi.

SISÄLTÖ

Hallituksen puheenjohtajan katsaus	4	Kauppa-liiketoiminta-alueen katsaus	21
Konsernirakenne	6	Valloittava Norma-kiertue	24
Avainluvut	7	Lehdet-liiketoiminta-alueen katsaus	27
Vuosi 2015 lyhyesti	8	Kotiliesi - klassikon uudet kasvot	30
Toimitusjohtajan katsaus	10	Uudet liiketoiminnot -alueen katsaus	33
Henkilöstö ja vastuullisuus	12	Natiivimarkkinoinnin edelläkävijä	36
Konsernin organisaatio	14	Tilinpäätös	37
Kirjat-liiketoiminta-alueen katsaus	15		
Otavan historian aarrearkku	18	Yhteystiedot	55

Sitoutuminen luo menestystä

Viime vuonna vietimme kaksinkertaista juhlavuotta. Kustannusosakeyhtiö Otava täytti 125 vuotta, ja 200 vuotta sitten alkoi Renqvist-Reenpää-suvun kustantajahistoria. Vuonna 1815 ilmestyi näet Henrik Renqvistin ensimmäinen julkaisu ”Yxi Sängen Merkillinen Historia Jumalan Hengen Suuresta Armotyöstä kolmen Judan tytörlapsukaisen tykönä”. Viime maaliskuussa pääsimme sukeltamaan suvun tarinaan Juhani Salokanteleen kirjoittamassa kirjassa Hengen paloa ja painettua sanaa.

Konsernin juhlamieltä varjosti toimialan karu arki. Kirjojen ja aikakauslehtien kustantamisen liikevaihto jatkoi laskuaan jo viidettä vuotta. Tässä toimintaympäristössä sopeutuminen ja kannattavuuden säilyttäminen on ollut vaikeaa.

OTAVA-KONSERNI, erityisesti yleinen kirjallisuus, oppimateriaalit ja aikakauslehdet, on kuitenkin selviytynyt toimialan vaikeasta muutoksesta hyvin. Konsernin liikevaihto pysyi edellisvuoden tasolla laskien vain prosentti ja oli 292,5 M€.

Konserniin hankittiin uusia yhtiöitä: musiikki-kirjakustantamo F-Kustannus, käytännön tietokirjallisuutta kustantava Moreeni, asiakasviestintäyhtiöt MCI Press sekä Alma 360. Nämä uudet yhtiöt kasvattavat konsernin liikevaihtoa yhteensä noin 20 M€, josta Alma 360:n osuus on 17 M€. Alma 360:n liiketoiminta täydentää asiakasviestintän osaamistamme ja nostaa asiakasviestintäyhtiön markkinajohtajaksi.

Konsernin liikevoitto 27,8 M€ (31,6 M€) ja tulos 20,7 M€ (23,6 M€) säilyivät hyvällä tasolla. Omavaraisuus nousi peräti 77,6 prosenttiin. Hyvästä tuloksesta maksettiin konsernin henkilökunnalle tulospalkkioita.

Otava-konserni on kestänyt hyvin paineessa, mutta toimialamme liikevaihdon uskotaan edelleen laskevan. Tällainen kehitys nopeuttaa toimialan rakennemuutoksia. Olemme varautuneet niihin hyvin. Konsernilla on edellytykset suuriinkin yritys-järjestelyihin.

KULUVANA VUONNA arvioimmekin Otava-konsernin liikevaihdon edelleen kasvavan, ja tulos säilyy hyvällä tasolla. Tähän on useita syitä: Kirjankustantamisen arvoketju on hyvin konsernin hallinnassa. Tähän arvoketjuun kuuluvat Kirjavälitys ja Suomalainen Kirjakauppa. Aikakauslehtien ja oppimateriaalien kustannustoiminta on edelleen kannattavaa. Verkkoliiketoimintayhtiömme NettiX kasvaa ja takoo hyvää tulosta.

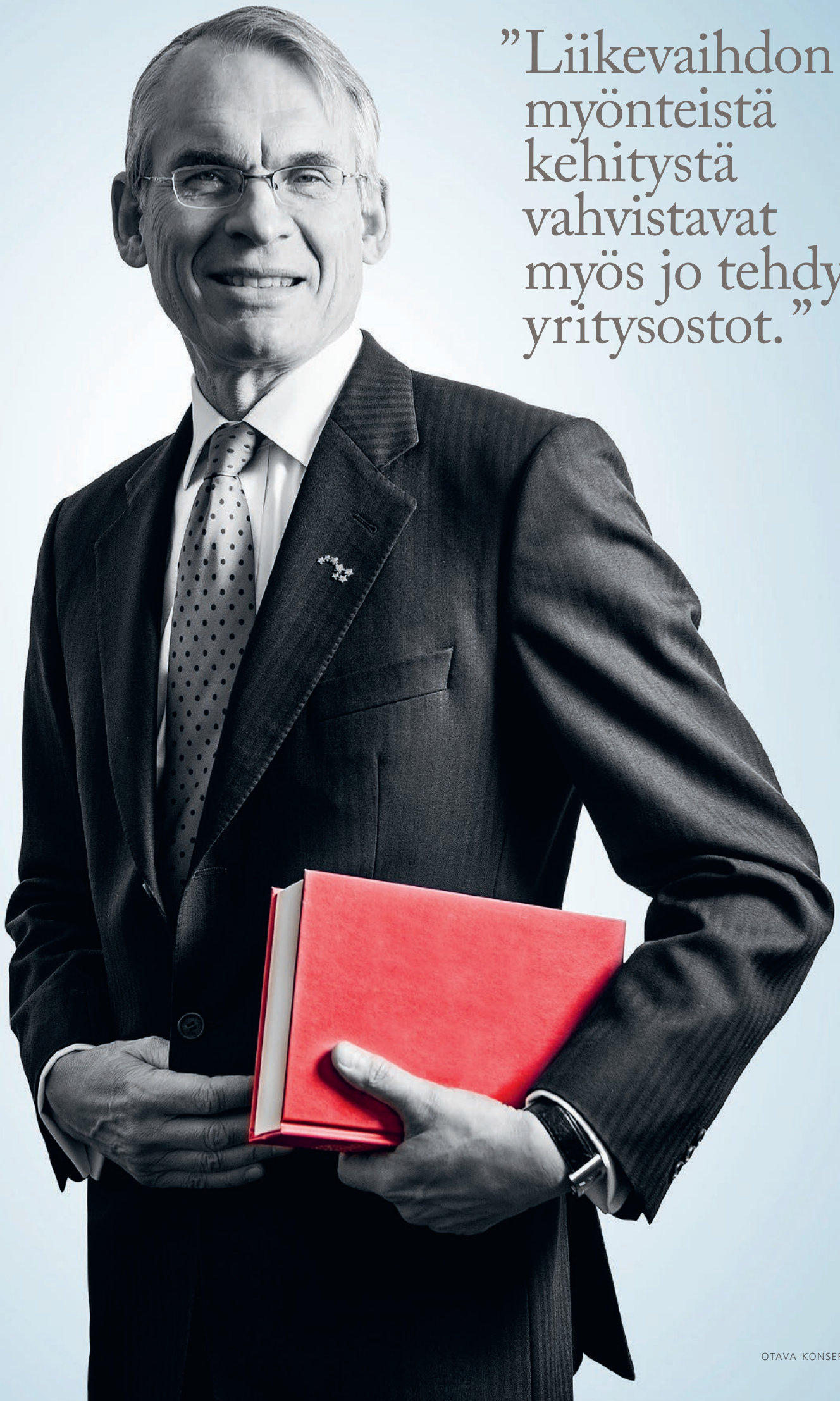
Liikevaihdon myönteistä kehitystä vahvistavat myös jo tehdyt yritysostot.

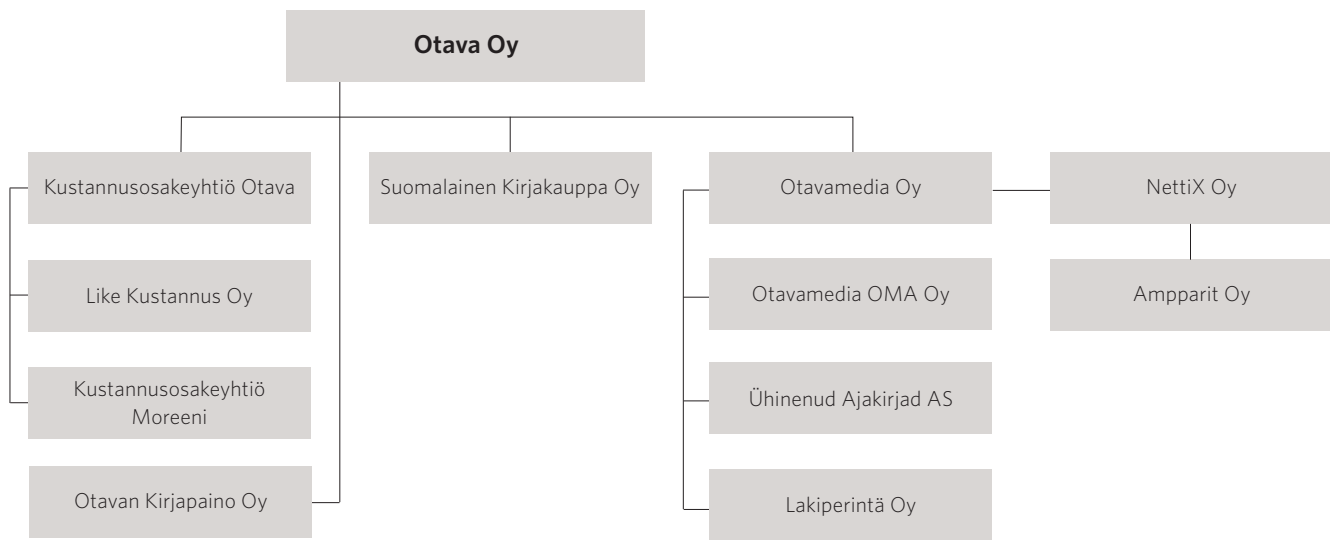
Otavan ja Reenpään suvun pitkä historia alan aktiivisena toimijana kertoo, että konserni ei hae pikavoittoja. Niin omistajat kuin henkilökunta ovat sitoutuneet pitkän aikavälin menestymisen tavoitteisiin myös tulevaisuudessa. Sitoutumisen perustana on uskomme siihen, että lukeminen säilyttää asemansa suomalaisten hyvinvoinnin ja menestyksen perustana.

Henrik Ehrnrooth

hallituksen puheenjohtaja

”Liikevaihdon
myönteistä
kehitystä
vahvistavat
myös jo tehdyt
yritysostot.”

Otava on suurin päätoimialoillaan Suomessa

KONSERNIN liiketoiminta-alueet ovat kirjojen kustantaminen (Kirjat), kirjakauppa (Kauppa), aikakauslehtien kustantaminen (Lehdet) ja Uudet liiketoiminnot. Toiminta alkoi vuonna 1890 perustetussa Kustannusosakeyhtiö Otavassa, joka aloitti kirjapainotoiminnan 1908 ja aikakauslehtikustantamisen 1916 (Suomen Kuvalehti).

Otava on ollut perustamassa Otavamedia Oy:tä (1934, aiemmin Yhtyneet Kuvalehdet Oy) ja Suuri Suomalainen Kirjakerho Oy:tä (1969). Konserni on kasvattanut verkkoliiketoimintaansa ostettuaan NettiX Oy:n vuonna 2006 ja Ampparit Oy:n vuonna 2012. Vuonna 2011 Otava Oy osti Suomalainen Kirjakauppa Oy:n osakekannan.

Konsernin emoyhtiö on Otava Oy. Konserni on yksityinen, itsenäinen, riippumaton ja vakavarainen mediatalo.

Kirjat.

Konsernin Kirjat-liiketoiminnan pääyhtiö on Kustannusosakeyhtiö Otava. Yhtiön toimialana on suomenkielisen kaunokirjallisuuden ja tietokirjojen sekä oppimateriaalien kustantaminen. Vuoden 2006

alusta liiketoiminta-alueeseen on kuulunut myös Like Kustannus Oy. Otava osti osake-enemmistön Kustannusosakeyhtiö Moreenista 2014 ja F-Kustannus Oy:n osakekannan 2015. Otava-konserni on suurin kirjankustantaja Suomessa.

Otavan Kirjapaino Oy on monipuolinen ja nykyaikainen kirjapaino ja sitomo, joka valmistaa kirjoja useille suomalaisille ja ulkomaalaisille kustantajille. Kirjapainon tuotantolaitokset sijaitsevat Keuruulla.

Kauppa.

Suomalainen Kirjakauppa Oy harjoittaa kirjojen vähittäismyyntiä. Yhtiöllä on 58 kirjamyymälää. Myymäläverkosto kattaa koko Suomen. Yhtiö on alan suurin toimija ja sillä on myös kirjojen verkkokauppa suomalaisen.com.

Lehdet.

Konsernin Lehdet-liiketoiminnan muodostaa tytäryhtiöineen Otavamedia Oy, joka harjoittaa aikakaus- ja asiakaslehtien kustannus- ja julkaisu- ja asiakaslehtien kustantamista sekä kirjakerhotoimintaa. Otavamedia on kaikilla näillä toimialoilla suurin Suomessa. Otavamedian Asiakasviestinnän toimipisteet sijait-

sevat Helsingissä ja Turussa. Vuonna 2015 Asiakasviestinnän toiminta laajeni merkittävästi Otavamedia Oy:n ostettua MCI Press Oy:n osakekannan ja MCI Press Oy:n ostettua vuoden lopulla Alma 360 Oy:n osakekannan.

Kirjakerhotoimintaa harjoitetaan apu-toiminimellä Suuri Suomalainen Kirjakerho. Kirjakerholiiketoiminta laajeni vuonna 2015 Otavamedia Oy:n ostettua Bonnier Books Finland Oy:n kirjakerholiiketoiminnan.

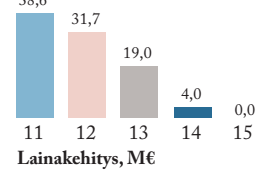
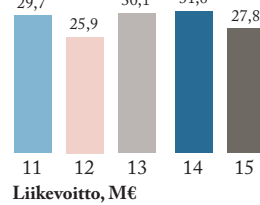
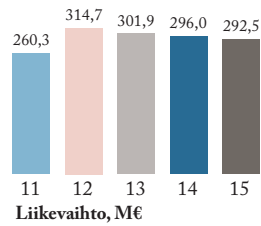
Otavamedialla on aikakauslehtiliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö Virossa (Ühinenud Ajakirjad AS).

Uudet liiketoiminnot.

Konsernin Uusiin liiketoimintoihin kuuluvat vuonna 2006 ostettu NettiX Oy ja vuonna 2012 hankittu Ampparit Oy. NettiX Oy:n lukuisat nettisivustot toimivat sähköisinä markkinapaikkoina, joista tunnetuimpia ovat nettiauto.com ja netti-vene.com. Ampparit Oy ylläpitää ampparit.com- uutissivustoa ja myy mediaseuran- palveluja.

2015

AVAINLUKU- KEHITYS

KONSERNI TULOS	2015 M€	%	2014 M€	%	2013 M€	%	2012 M€	%	2011 M€	%
Liikevaihto	292,5		296,0		301,9		314,7		260,3	100,0
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	31,1	10,6	37,1	12,6	32,4	10,7	26,6	8,5	35,7	13,7
Poistot konserniliikearvosta ja liiketoimintojen hankintamenoista	3,8	1,3	5,8	2,0	2,8	0,9	1,2	0,4	3,5	1,3
Liikevoitto	27,8	9,5	31,6	10,7	30,1	10,0	25,9	8,2	29,7	11,4
Tulos ennen veroja	27,7	9,5	31,3	10,6	29,6	9,8	25,0	8,0	28,5	10,9
Tilikauden voitto	20,7	7,1	23,6	8,0	22,0	7,3	18,5	5,9	20,5	7,9
Tulorahoitus	31,9	10,9	36,3	12,3	32,1	10,6	26,4	8,4	28,9	11,1
TASE JA KANNATTAVUUS										
Investoinnit	15,8		5,9		13,5		10,4		14,8	
Oma pääoma	177,5		165,6		150,3		134,6		121,9	
Pitkäaikainen vieras pääoma	0,0		2,0		13,7		13,0		24,7	
Lyhytaikainen vieras pääoma	72,3		69,1		62,9		81,6		82,4	
Omavaraisuusaste %	77,6		77,1		72,8		64,8		59,4	
Sijoitetun pääoman tuotto %	16,0		18,6		18,0		15,9		19,4	
Oman pääoman tuotto %	12,1		15,0		15,5		14,6		17,5	
Konsernin henkilöstö keskimäärin	1079		1082		1178		1249		1010	
KIRJAT										
Liikevaihto	54,5		51,5		55,5		58,4		57,5	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	7,2	13,2	5,8	11,3	6,3	11,3	8,9	15,1	9,4	16,4
Toimintavolyymit:										
Julkaistut uutuudet, nimikkeitä	712		597		666		722		677	
Uudet painokset, kpl	1120		1011		1019		1345		1217	
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	4,6		4,4		5,0		5,4		5,5	
Kirjapainon tuotanto, milj. kpl	5,9		5,4		6,2		7,9		7,6	
KAUPPA *)										
Liikevaihto	107,9		106,7		106,3		106,5		105,6	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	4,5	4,1	4,2	3,9	2,4	2,2	-1,9	-1,8	-1,4	-1,4
Toimintavolyymit:										
Asiakasmäärät, milj. henkilöä	5,9		5,8		5,7		6,0		6,1	
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	4,4		4,6		5,1		4,7		4,5	
LEHDET										
Liikevaihto	131,1		138,8		144,7		155,5		164,5	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	17,6	13,4	22,7	16,4	19,0	13,1	16,8	10,8	20,5	12,5
Toimintavolyymit:										
Aikakauslehtinimikkeitä, kpl **)	213		111		107		108		131	
Lehtimyynti, vuosivolyymit, milj. kpl **)	34		35		35		40		44	
Myytyjä kirjoja (SSKK), milj. kpl	0,8		1,0		1,1		1,2		1,3	
UUDET LIIKETOIMINNOT										
Liikevaihto	13,9		13,2		11,2		10,0		7,5	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	7,3	52,9	7,4	55,9	6,3	55,8	5,5	54,7	3,5	47,3

*) vuoden 2011 luvut 12 kuukaudelta (Otava-konsernin luvuissa 1.10.2011 alkaen)

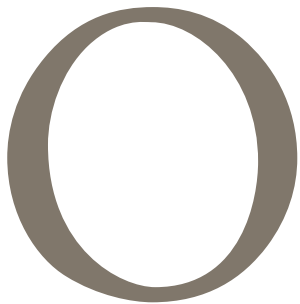
**) yleisö-, asiakas- ja verkkolehdet

Vuosi 2015

Historiallinen vuosi

tava-konsernin vuosi oli vahva. Historiankirjoihin jää saavutus, josta voimme olla ylpeitä: yhtiön lainat on maksettu, ja yhtiö on velaton. Konsernin liiketulos oli hyvä ja kannattavuus säilyi oivallisena. Talouden tunnusluvuista myös omavaraisuusaste kipusi ennätystasolle. Liikevaihto kärsi media-alan yleisessä laskusuhdanteessa.

Konsernissamme on neljä liiketoiminta-alueita: Kirjat, Kauppa, Lehdet ja Uudet liiketoiminnot. Liiketoiminta-alueista Kirjojen, Kaupan ja Uusien liiketoimintojen liikevaihdot kasvoivat.

KIRJAT-LIIKETOIMINTA-ALUEEN liikevaihto ja operatiivinen liiketulos kasvoivat toisin kuin alalla yleisesti. Kuluneena vuonna 125 vuotta täyttäneen Kustannusosakeyhtiö Otavan liikevaihto koheni, ja tulos parani. Myös Like Kustannus Oy:n liikevaihdon ja tuloksen kehitys verrattuna edellisvuoteen oli positiivinen. Otavan Kirjapaino Oy:n toimintaa järjesteltiin uudelleen ja näin myös se paransi tulostaan.

Suomalainen Kirjakauppa vahvisti asemaansa maan suurimpana kirjakauppana. Kokonaisymyynti ja operatiivinen liiketulos kasvoivat vuoteen 2014 verrattuna. Hyvään tulokseen päästiin erityisesti loppuvuoden mainion kirjamyynnin ja onnistuneen joulumyynnin ansiosta.

LIKEVAIHDOLTAAN JA henkilöstöltään suurin konsernin liiketoiminta-alueista on Lehdet. Sektorin kokonaisliikevaihto pieneni, mutta operatiivinen liiketulos säilyi hyvällä tasolla toimintojen tehostamisen ja uudelleenjärjestelyjen ansiosta.

Otavamedia Oy on Suomen suurin aikakauslehtikustantaja ja sen vuosi sujui tulokseltaan oivallisesti, vaikka taistelu liikevaihdon pienenemistä vas-

taan olikin rankka. Aikakauslehtien mediamyynti ja tilausmyynnin volyymit laskivat markkinoiden yleisen kehityksen tapaan. Liiketoimintakaupat kirja-kerho- ja asiakaslehtitoiminnoissa nostivat yhtiön maan suurimmaksi näillä aloilla.

Uusien liiketoimintojen menestystarina jatkuu, mitattiinpa sitä sitten liikevaihdolla tai tuloksella. Liiketoiminta-alueen suhteellinen kannattavuus on korkealla tasolla.

KAIKKIEN MEDIAYHTIÖIDEN tulevaisuuden haaste on edelleen kasvu. Mediamainonta on laskenut 15 kvartaalia peräkkäin, eivätkä näkymät vuodelle 2016 ole erityisen valoisat. Digitaalisen ja sähköisen liiketoiminnan tuotot ovat Suomen markkinoilla toistaiseksi pienet.

Otava-konserni kasvaa yritysostoilla. Niihin meillä on mahdollisuus, koska yhtiön omavaraisuustaso on korkea. Tämän lisäksi menestyminen negatiivisen kasvun markkinoilla edellyttää osaavaa ja sitoutunutta henkilöstöä, tiivistä yhteistyötä konsernin sisällä, korkealaatuista sisältöä eri kanavissa sekä suunnitelmallista toimintaa. Näihin peruspilarihin nojautuen jatkamme hyvää työtämme myös historiallisen vuoden 2015 jälkeen.

Alexander Lindholm

Otava Oy:n toimitusjohtaja

”Kaikkien
mediayhtiöiden
tulevaisuuden
haaste
on edelleen
kasvu.”

Otava-konserni valittiin yhdeksi Suomen innostavimmista työpaikoista.

Vetreä 125-vuotias suuntaa tulevaisuuteen

OTAVA-KONSERNISSA haluamme kuunnella koko henkilöstöämme säännöllisesti keväisin toteutettavalla henkilöstökyselyllä. Vuonna 2015 yhteisenä vahvuutena nousi konsernin viimeaikainen kehitys, vaikka tulevaisuus toimialallamme koettiinkin haastavaksi. Vastausaktiivisuus oli korkea. Lähes 86 prosenttia henkilöstöstä halusi vaikuttaa omaan työhönsä, joten kyselyn tuloksissa esille nousseet vahvuudet ja kehittämiskohteet ovat antaneet

hyvän pohjan työryhmissä yhdessä laadituille toimenpidesuunnitelmille.

Henkilöstökyselyn tulokset olivat AA+-luokassa (Corporate Spirit Oy:n luokitus) ja Otava-konsernin 125 v. juhlavuonna konserni valittiin yhdeksi Suomen innostavimmista työpaikoista. Suomalainen Kirjakauppa AAA-tuloksella oli Innostavin työpaikka. Suomen Innostavimmat työpaikat ovat yrityksiä, joissa toimintaa kehitetään pitkäjänteisesti yhdessä henkilös-

tön kanssa, kuten Otava-konsernissa on tehty. Toiminnan perustana ovat yhteiset arvomme – vastuullisuus, laatu, rohkeus ja läheisyys.

Toimivat työyhteisöt

Organisaatiomuutoksia toteutui useita ja ne syntyivät yritystojen, lehtiperheiden muodostamisen ja toimintojen kehittämisen seurauksena. Muutoksen johtaminen, työyhteisövalmennus, yhteistyö ja yhteisen avoimen työkuulttuurin luominen – edellä mainittuihin teemoihin on paneuduttu koko konsernin tasolla muutosten onnistuneen läpiviennin tukemiseksi.

Liiketoiminnan tavoitteiden saavuttaminen ja uuden yhteisen työkuultuurin luominen vaativat kovaa työtä, jonka kivijalkana toimivat konsernin arvot. Osa tehdyistä muutoksista on vaatinut kipeää luopumista, mutta pääosin niissä on tarjoutunut runsaasti mielenkiintoisia mahdollisuuksia tehtäväkiertoon oppia ja opettaa uutta.

Konsernin taloushallinto eli tuttavallisemmin KOTA muodostui, kun kirjojen, kaupan ja lehtien taloustoiminnot yhdistettiin ja siirrettiin konsernin emon eli Otava Oy:n alle huhtikuun alusta. KOTA hoitaa konsernin 16 tytäryrityksestä 14 yrityksen kirjanpidon, reskontrat ja maksu-

Suomen innostavin työpaikka

SUOMALAINEN KIRJAKAUPPA on tutkimuksen perusteella Suomen innostavin työpaikka, koska siellä kuullaan henkilöstöä erityisen hyvin ja esimiestyö on onnistunutta.

”Olen ylpeä siitä, että meillä on oikeudenmukaiseksi koettu kulttuuri ja avoin ilmapiiri. Asioista voi puhua niiden oikeilla nimillä. Esimiestyö on suomalaisessa Kirjakaupassa myös hyvällä mallilla. Koulutamme esimiehiä jatkuvasti” sanoo Suomalaisen Kirjakaupan toimitusjohtaja Timo Kopra.

”Henkilöstötutkimusten perusteella tehdään aina myös selkeät toimintasuunnitelmat”, hän sanoo.

liikenteen. KOTAssa työskentelee yhteensä 20 talousalan ammattilaista kolmesta eri yritys-kulttuurista, joita hiotaan yhdeksi yhteiseksi työ-kulttuuriksi yhdistämisen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Otavamedia OMA - 100 työntekijän sisältömuotoilutoimiston syntyessä neljä eri yritys-kulttuuria yhdistyi ja työ-kulttuurin kehittäminen yhdeksi OMA-laiseksi on käynnissä.

Tavoitteena terve 125-vuotias

Otavan juhlavuoden teemana ei ollut pelkästään kulttuuri, vaan myös ruumiinkulttuuri. Hyvinvoiva henkilöstö tekee hyvää tulosta. "Otava 125 päivää liikuntaa" -liikuntakampanja oli käynnissä syyskuun alkuun asti. Näkyvin ja pitkäaikaisin osa kampanjaa olivat punaiset Jopot. Niitä saattoi käyttää Uudenmaankadun ja Pasilan välisiä matkoja varten työajalla. Liikuntakampanjaan kuului myös Yritysmaratonviestiin osallistuminen neljällä joukkueella ja Liikkuva Suomalainen -haastekisa.

Osaavat otavalaiset

Digitaalisuus muuttaa kaikkia työtehtäviä. Digitaalisen osaamisen vahvistamista tukevat sisäiset valmennusohjelmat jatkuivat vuoden 2015 aikana.

Asiakastyössä keskityttiin palveluosaamisen ja asiakaskokemuksen laadun kehittämiseen niin Kauppa-liiketoimintalueella kuin Lehdet Asiakaspalvelussa.

Esimiesvalmennuksissa teemoina olivat muutosjohtaminen, työkykyjohtaminen ja kehityskeskustelut. Lisäksi

palautekäytäntöihin luotiin yhteisiä toimintatapoja. Esimiehille ja asiantuntijoille tehtiin henkilökohtaisen toiminnan arviointeja (360), joiden pohjalta laadittiin kehityssuunnitelmat.

Vastuullisia valintoja

Eettiset periaatteet eli Code of Conduct auttavat työntekijöitä eettisissä valintatilanteissa. Eettisten periaatteiden tehtävä on myös viestiä ulospäin siitä, miten yritys toimii.

"Otava-konsernissa haluamme olla vastuullinen työnantaja, yrityskansalainen ja yhteistyökumppani. Tätä varten meille on lähdeetty luomaan sääntöjä siitä, miten toimimme ja mihin pyrimme", yritysvaluuanalytikko Wilhelm Ehrnrooth Otavasta toteaa.

"Lakien ja säädösten noudattaminen omassa toiminnassa on selviö, siksi vastuullinen yritys asettaa itselleen tiukemmat vaatimukset kuin vain lakien seuraaminen. Tämä tarkoittaa valintoja ja vastuun ottamista näistä valinnoista."

Eettisten periaatteiden ideana on toimia apuna jokapäiväisessä työssä tehtäville päätöksille. Otava-konsernin eettisissä periaatteissa otetaan kantaa työn tekemiseen liittyviin asioihin, kuten ympäristövaikutuksiin, työoloihin tai lahjontaan. Ehrnroothin mukaan ohjeet ovat tärkeä lähtökohta systemaattiselle yritysvaluuanalyysille. Ne kertovat kaikille otavalaisille ja Otavan kanssa yhteistyötä tekeville, miten toimimme vastuullisesti.

Lisätietoa Otava-konsernin yritysvaluuanalyysista löytyy sivulta <http://otavastuu.otava.fi/>

Henkilöstö 31.12.2015

OTAVA-KONSERNISSA

työskenteli vuonna 2015 1 079 henkilöä, joista Suomessa 1 046.

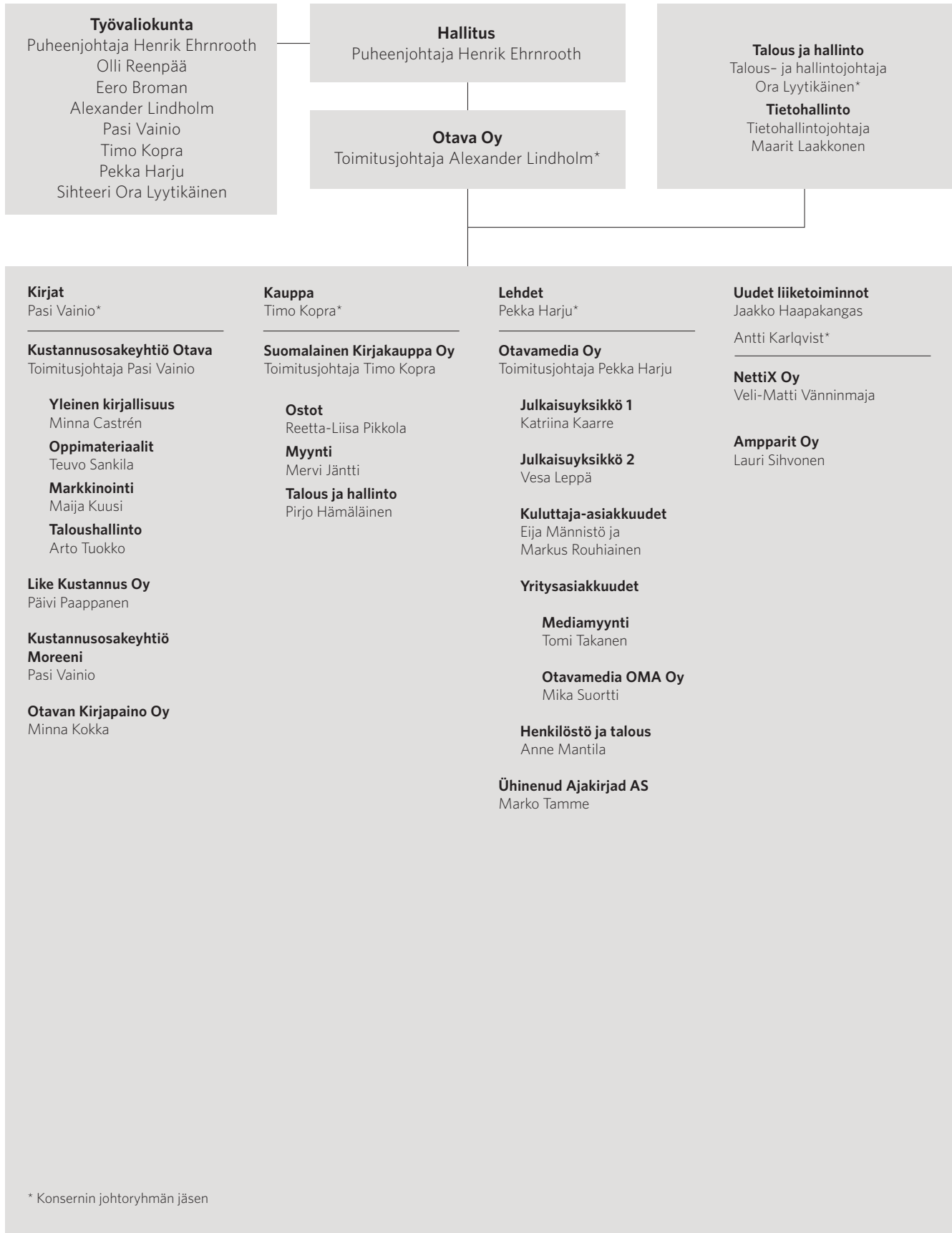
KIRJAT	218
KAUPPA.....	374
LEHDET	426
UUDET LIIKETOIMINNOT	9
EMOYHTIÖ.....	52

HENKILÖKUNNASTA

naisia oli 76 prosenttia ja miehiä 24 prosenttia. Keskimääräinen ikä oli 42 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen kesto 10 vuotta.

Konsernin organisaatio 1.1.2016

avainluvut 2015

liikevaihto	Me
2015	54,5
2014	51,5
liikevoitto (EBITA)	Me
2015	7,2
2014	5,8
henkilöstö	hlö
2015	218
2014	242

kirjat

LIIKETOIMINNAN OSUUS
KONSERNIN
LIIKEVAIHDOSTA

18,6%

”Otava on johtavia
painetun ja
digitaalisen
oppimateriaalin
kustantajia
Suomessa.”

Kirjan vuosi 2015

Kustannusosakeyhtiö Otavan ja Like Kustannus Oy:n liikevaihto kasvoi ja tulos parani merkittävästi vahvan kustannusohjelman ja jo aiemmin käynnistyneen toimintamallin uudistuksen ansiosta. Kirjatiiketoiminta-aluetta kasvatettiin vuoden alussa strategian mukaisesti ostamalla kaksi tietokirjakustantamista täydentävää pientä toimijaa, eli Kustannusosakeyhtiö Moreeni (60 prosentin osuus) ja F-Kustannus Oy. Oppimateriaaleissa perusopetuksen myynti kasvoi ja lukion jonkin verran heikkeni. Markkinaosuus kasvoi ja markkina-asema vahvistui niin yleisen kirjallisuuden kuin oppimateriaalien kustantamisessa.

OTAVAN LASTEN- JA NUORTENKIRJAT hallitsivat koko maan myyntilistoja. Mauri Kunnaksen Kesä Koiramäessä ja Aino Havukaisen ja Sami Toivosen Tatun ja Patun ihmeellinen joulu -kirjojen lisäksi myyntimenestyksiksi nousivat muun muassa Finlandia Junior -voittaja Nadja Sumasen Rambo, joka voitti myös Otavan nuortenromaanikilpailun, Jenni Pääskysaaren Tyttö sinä olet... ja Linda Liukan kuvakirja Hello Ruby.

Kotimaisen kaunokirjallisuuden myyntikärjessä nähtiin Reijo Mäen Tulivuoren lisäksi Enni Mustosen Emännöitsijä ja vuoden kirjalliseksi tapaukseksi noussut Heidi Köngäksen Hertta. Hannu Väisänen sai kirjallisuuden valtionpalkinnon. Suomenne-tun kaunokirjallisuuden menestyksiä olivat tuttuun tapaan Patricia Cornwellin, Tess Gerritsenin, Liza Marklundin ja Donna Leonin uutuudet. Ruotsalaiset saappaat jäi pohjoismaisen rikoskirjallisuuden mestarin Henning Mankellin viimeiseksi teokseksi.

Tietokirjoissa Tuomas Nyholmin Jarkko Ruutu oli sekä arvostelu- että myyntimenestyksenä vuoden kirkkaimpia tähtiä. Talousaiheisten kirjojen huippuja olivat Sixten Korkmanin Väärää talouspolitiikkaa ja Björn Wahloosin Talouden kymmenen tuhoisinta ajatusta.

LIKEN JULKAISUOHJELMA oli menestyksekkäs. Sofi Oksasen Norma oli syksyn kirjatapaus ja vuoden myydyimpiä teoksia. Myös Antti Tuomaisen Kaivos sai hienoa näkyvyyttä ja Asko Sahlbergin Iri-nan kuolemat oli arvostelumenestys. Suomenne-tussa kaunokirjallisuudessa STHLM DELETE osoitti Jens Lapiduksen nousseen suomalaisten suosikiksi. Tietokirjallisuudessa yllätysmenestykseksi nousi Antto Terraksen Stockmann Yard. Juha Vakkuri sai

tiedonjulkistamisen valtionpalkinnon.

Otavan oppimateriaalien liikevaihto säilyi edellisen vuoden tasolla. Perusopetuksen myynti kasvoi, eniten alakoulussa. Uudesta Seikkailujen aapista tuli myyntimenestys ja markkinoiden suurin kasvaja. Elokuussa 2016 voimaan tulevat perusopetuksen ja lukion opetus suunnitelmien perusteet kasvattivat vuoden 2015 tuotannon reilusti kolminkertaiseksi edellisvuoteen verrattuna.

OTAVA ON JOHTAVIA painetun ja digitaalisen oppimateriaalin kustantajia Suomessa. Digitaalisen oppimateriaalin osuus tuotannosta ja liiketoiminnasta kasvoi. Otava toi ensimmäisenä suomalaisena toimijana digitaaliset kokeet lukion opettajien ja opiskelijoiden käyttöön. Vuoden 2015 marraskuussa Otava hankki vähemmistöosuuden digitaalisten oppimateriaalin tuottamis- ja jakelualustakehityksestään tunnetusta Ubiikki Oy:stä.

Pasi Vainio

Kustannusosakeyhtiö Otavan toimitusjohtaja

Otavan kirjapaino

OTAVAN KIRJAPAINON myynti kasvoi hieman ensimmäisen kerran vuosiin. Uuden opetus suunnitelman perusteiden mukaiset oppimateriaalien julkaisu sekä yleisen kirjallisuuden myyntimenestys kasvattivat Keuruun tuotantolaitoksen volyyymiä. Yleisesti painoalan markkinatilanne säilyi edelleen haastavana.

Vuosi 2015 oli kirjapainossa kehitystoimenpiteiden, kumppanuuksien, tuotantojärjestelyjen, sekä yrityksen strategian uusien linjausten vuosi. Toisin kuin monissa muissa alan yrityksissä, Otavassa nähtiin mahdollisuus panostaa kotimaisen työn ja tuotannon säilymiseen.

Toimintaa kehitettiin asiakas- ja arvoketjunäkökulmasta, ja kysyntään yhä joustavammin vastataan kotimaisen tuotannon mahdollistamia lisäarvoja kirkastettiin. Aiemmin tehdyt tehostus- ja kehitystoimenpiteet ovat rakentaneet hyvän perustan liiketoiminnan kehittämiseksi ja jatkuvuudelle.

Otavavan historian aarrearkku

Vuonna 1890 innokkaat fennomaanit kokoontuivat yhteen perustamaan kustantamo, joka kehittäisi suomen kieltä ja Suomen kansaa. Pian Otavan ruoriin tarttui Alvar Renqvist. Renqvist-Reenpään-suku on edelleen vahvasti osa kustantamon ja koko konsernin toimintaa. Arvokas historia näkyy ja tuntuu nykypäivän kustantamossa monin tavoin.

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVAN

perustamisesta tuli kuluneeksi 125 vuotta ja Renqvist-Reenpään-suvun kustannushistorian alkamisesta 200 vuotta. Vuonna 1815 pappi Henrik Renqvist julkaisi ensimmäisen kustantamansa teoksen. Vuonna 1892 Otavan johtoon astui Henrikin pojanpoika Alvar Renqvist. Hänen käsissään Otava kasvoi suurkustantamoksi, ja hänen viisi poikaansa jatkoivat yhtiön menestystarinaa. Tällä hetkellä konsernin hallituksessa ja sen yritysten palveluksessa työskentelee jo Reenpäiden kuudes sukupolvi.

Otava-konsernin hallituksen puheenjohtaja Henrik Ehrnrooth muistuttaa miehiin sitaatin Alvar Renqvistin kirjoituksesta vuodelta 1915: "Vaikka yhtiömme onkin tavallinen osakeyhtiö, jonka toiminnan täytyy olla järjestetty niin, että se tuottaa voittoa, jotta jatkuva toiminta kävisi mahdolliseksi, on se samalla ylevien tarkoituserien palveluksessa, joiden menestyminen on mitä likeisimmässä yhteydessä kansamme menestymisen kanssa kokonaisuudessaan."

"Tämä Otavan henki ei ole muuttanut sadassa vuodessa. Konsernin toiminnan tulee olla rationaalista ja kannattavaa,

mutta meillä on kulttuurin saralla erityinen merkitys. Tätä lausumaa on nyt sata vuotta käytännössä koeteltu, ja se tuntuu yhä oikealta", Ehrnrooth toteaa.

Kustannusosakeyhtiö Otavan yleisen kirjallisuuden kustannusjohtaja Minna Castrén jatkaa, että nykypäivän otavalaiset kokevat liittyvänsä edeltäjiensä työn jatkuu.

"Otalalaisuus on kulttuurityön yhdistämistä vastuulliseen yritystoimintaan. Meillä on tietoisuus ja taju pitkästä historiastamme, mutta tuo historia ei ole pönöttävää tai luutunutta arvokkuutta, vaan läheistä ja lämmintä vastuullisuutta", Castrén pohtii.

Kasvallinen perheyritys

Otavavan arvomaailma lähtee Reenpään suvusta, ja suvun jäsenet ovat konsernin omistajia. Henrik Ehrnrooth on osa sukua, sillä hänen äitinsä on Eva Reenpää.

"Näen oman roolini yrityskulttuurin tradition jatkajana ja perheen roolin ylläpitäjänä. Luon siltaa sukupolvien välille. Reenpään suku vaikuttaa hallitustyöskentelyn kautta siihen, minkälainen organisaatio konsernissa on. Suku osallistuu vahvas-

ti henkilövalintoihin. Valitsemme sellaisen tiimin, jonka kanssa haluamme tehdä töitä, ja Otavaan sopivat ihmiset. Olemme halunneet korostaa johtoryhmän itsenäisyyttä. Hallitus ja suku osallistuvat strategian kehittämiseen enemmän kuin ennen, mutta operatiivinen toiminta jätetään yritysjohdolle", Ehrnrooth kiteyttää.

Kustannusosayhtiö Otavan oppimateriaalien kustannusjohtaja Teuvo Sankila korostaa otavalaisuuteen ja Reenpään sukuun liittyvää intohimoa kustantamiseen.

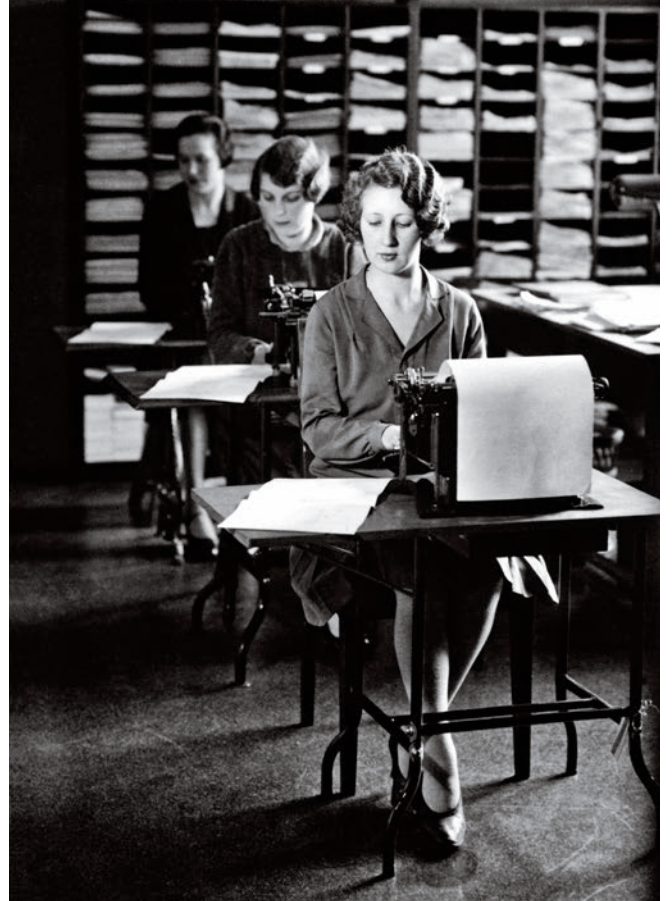
"Otalalaisuus on kokonaisvaltaista välittämistä asiakkaasta ja työstämme. Menestys syntyy intohimosta työhön. Oppimateriaalipuolella korostuu pitkäjänteisen työn merkitys, ja siihen perheyrityksessä halutaan sitoutua. Otavassa jaksetaan nähdä pidemmälle kuin kvartaalin tulokseen. Reenpään suku välittää aidosti kustantamiensa tuotteiden vaikutuksesta yhteiskuntaamme", Sankila sanoo.

Tärkein yhteistyökumppani kustantajalle on aina ollut kirjailija, sillä ilman kirjailijoita ei olisi kustantamo.

"Kustantajan ja kirjailijan välillä oleva ihmissuhde on säilynyt hyvin saman- →

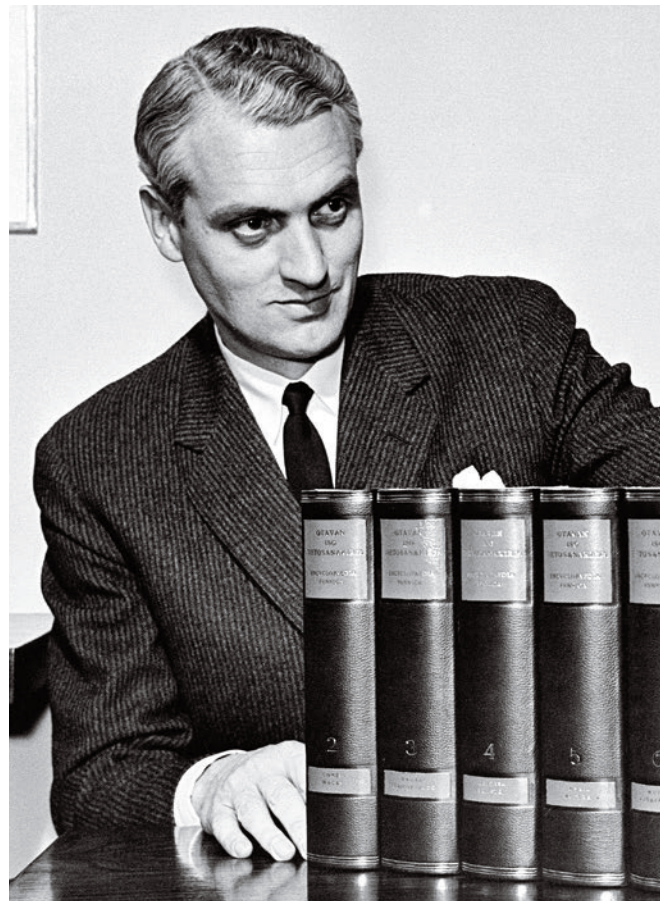
Kustannusosakeyhtiö Otava toimii edelleen vuonna 1906 valmistuneessa graniittitilinnassa Uudenmaankadulla.

Käsikirjoitusten puhtaaksikirjoittaminen oli tarkkaa puuhaa.

Painopinnan valmistus oli käsityötä. Latojat Otto Suomela ja Osmo Koski 1940- ja 50-lukujen vaihteessa.

Tietosanakirjat sivisivät kansaa 1960-luvulla. Heikki A. Reenpää esittelee Otavan Iso Tietosanakirja -sarjaa.

Kirjat herättävät polemiikkia ja kohahduttavat edelleen.

laisena aikojen kuluessa, vaikka toimintaympäristö on muuttunut. Kyseessä on lämmin kumppanuus ja kirjailijan näkökulmasta kustannustoimittaja on kustantamon tärkein henkilö”, Castrén toteaa.

Konserni tukee kirja-alan murroksessa

Kirjakustantamisen rinnalla Otavassa kustannettiin lehtiä jo 1900-luvun alussa, ja kirjapaino perustettiin 1908. Kustantamon yhteistyö kirjapainon kanssa on edelleen tiivistä, ja yhteistyö Otavamedian kanssa on kasvanut digitalisaation myötä. Otavamedian digilehdet ja Otavan digioppimateriaalit on esimerkiksi rakennettu samalle tekniselle pohjalle. Suomalaisen Kirjakaupan kanssa kehitetään jakelukanavia.

Henrik Ehrnrooth vakuuttaa, että konserniyhteistyö on entisestään lisääntymässä.

”Viimeiset viisi vuotta olemme etsineet aktiivisesti uusia keinoja tiivistää synergiaa konsernissa, ja mielestäni vasta nyt olemme aidosti konserni. Arvoketjuajattelu on olennainen osa muutosta”, Ehrnrooth sanoo.

Edistyskellisyys murrosaikana

Ennakkoluulottomuus on aina ollut osa Otavan henkeä. Otava koettiin vapaamieliseksi 1920-luvulla, se loi modernistisen runoliikkeen 1950-luvulla ja puolusti kirjailijoitaan 1960-luvun kirjasadossa. Kir-

jat herättävät polemiikkia ja kohahduttavat edelleen.

”Edistyskellisyys on rohkeutta, dynaamisuutta ja avoimuutta erilaisille näkemyksille. Kustannusohjelmamme on vahvasti moniarvoinen ja moniääninen. Kirjojen on tarkoitus ravistella ihmisiä pohtimaan aikamme ilmiötä”, Castrén sanoo.

2000-luvulla edistyskellisyys on ennakointia.

”Olemme reagoineet alan muutoksiin ajoissa. Olemme tietoisia kirja-alan kriisistä, mutta emme kriisissä, koska pysyttelemme muutaman askeleen edellä muutoksissa”, Ehrnrooth sanoo.

Digitalisaatio muuttaa kirjabisnestä. Nopeimmin tämä näkyy oppimateriaalien puolella.

”Tuomme rohkeasti etujoukoissa digitaalisia oppimateriaaleja markkinoille. Olemme siirtymässä tuotemyynnistä palvelumyyntiin ja kappalemyynnistä lisenssimyyntiin. Myymme käyttöaikaa ja -oikeutta digitaalisiin oppimateriaaleihin”, Sankila kertoo.

Menestyvä kirjakustantamo

Otava-konserni on kirjankustannusalan suurin toimija Suomessa. Otavassa uskotaan, että laadukas ja tärkeäksi koettu kirja myy edelleen.

”Olemme valtavan onnellisia siitä, miten hyvä kirjavuosi kulunut vuosi oli. Kirjanmyynti kasvoi ja tulos parani. Tällä hetkellä kilpailemme ennen muuta lukemattomuutta vastaan ja taistelemme suomenkielisen laatukirjallisuuden puolesta”, Castrén sanoo.

Kustannusosakeyhtiö Otava toimii edelleen vuonna 1906 valmistuneessa graniittilinnassa Uudenmaankadulla. 110 vuotta se on ollut kustantamon koti. Se on tukikohta, kivijalka, symboli ja lukemattomien tarinoiden tapahtumapaikka. Tärkeintä ovat kuitenkin ihmiset talon sisällä. He ovat Otava.

Lue lisää Otavan historiasta:

Juhani Salokannel: Hengen paloa ja painettua sanaa. Renqvist-Reenpääät kustantajina 1815–2015. Otava 2015.

Kirjailijat ovat aina olleet Otavan menestyksen takana. Tuotteliaita kirjailijoita ovat aikojen saatossa olleet muun muassa Pentti Haanpää, Laila Hirvisaari, sekä 2000-luvulla lasten suosikkien Tatum ja Patun luojat Sami Toivonen ja Aino Havukainen.

avainluvut 2015

liikevaihto	Me
2015	107,9
2014	106,7
liikevoitto (EBITA)	Me
2015	4,5
2014	4,2
henkilöstö	hlö
2015	374
2014	378

kauppa

LIIKETOIMINNAN OSUUS
KONSERNIN
LIIKEVAIHDOSTA

36,9%

”Olemme Suomen suurin valtakunnallinen laajan valikoiman kirjakauppaketju.”

Yleisen kirjallisuuden myynti nousuun

Suomalaisen Kirjakaupan toimintavuosi 2015 haastavissa olosuhteissa oli onnistunut. Kokonaisymyynti kasvoi edellisvuodesta ja oli 107,9 M€. Lukion ja ammatillisten oppilaitosten tuleva uusi opetus-suunnitelma vaikutti merkittävästi lukion ja ammatillisten oppilaitosten oppikirjamyyntiin, joka laski edellisvuodesta. Tämä myynnin menetys huomioiden kokonaiskasvua voidaan pitää hyvänä suorituksena.

Ennen kaikkea loppuvuoden erinomainen kirjamyynni ja onnistunut joulumyynti olivat kasvun tukijalat. Yleisen kirjallisuuden myynti kääntyi muutaman vuoden laskun jälkeen nousuun ja myynti syntyi aikaisempaa laajemman valikoiman ansiosta erityisesti tietokirjoissa sekä lasten- ja nuortenkirjoissa. Jatkoimme myös panostusta kirjakauppaa tukevaan tavaratuotteistoon ja myynti kasvoi selvästi myös eri tavaratuotesegmenteissä.

KANTA-ASIAKKAIDEN MÄÄRÄ ja ostot kasvoivat. Myös yritysmyyntin kasvussa päästiin hyvään vauhtiin. Markkinointitoimenpiteet onnistuivat hyvin ja näin myös kokonaisasiakasmäärä kasvoi.

Jatkoimme suunnitellusti myymäläinvestointeja uudistamalla vuoden aikana 10 myymälää. Vuoden lopussa myymälöitä oli yhteensä 58, joista kaksi Readers-myymlää toimii Helsinki-Vantaan lentoasemalla.

Henkilöstön osaamista kehitimme toteuttamalla myymälöiden ja ketjuyksikön esimiesvalmennukset sekä työyhteisövalmennukset tiimeille. Tilivuoden aikana kaupan taloustoiminnot keskitettiin onnistuneesti konsernin emoyhtiöön.

Työilmapiiri niin myymälöissä kuin ketjuyksikössä parani edelleen ja kokonaistyytyväisyys Suomalaisessa Kirjakaupassa työskentelyyn nousi arvosanaan 8,79 (Corporate Spirit AAA, asteikolla 4–10).

OPERATIIVINEN LIIKETULOS parani edelliseen vuoteen verrattuna ja se oli 4,5 M€. Tärkein syy tähän oli se, että myymälöiden henkilöstökulut ja muutkin kulut pysyivät suunnitellusti kurissa.

Tilivuoden 2015 tuloksia ei olisi saatu aikaiseksi ilman henkilöstön vahvaa osaamista, sitoutumista ja motivaatiota. Tästä todisteena Suomalainen Kirjakauppa palkittiin helmikuussa 2016 Suomen Innostavimpana työpaikkana Corporate Spiritin asiakasjoukossa.

Työskentely Suomen innostavimmassa työpaikassa lisää uskoa siihen, että myös kuluvalta vuodelta tulee Suomalaiselle Kirjakaupalle kasvun vuosi.

Suomalainen Kirjakauppa on Suomen suurin valtakunnallinen laajan valikoiman kirjakauppaketju. Sen menestys palvelee kirjailijoita, kustantajia ja suomalaisia lukijoita. Otava-konsernin tavoitteena on edelleen vahvistaa Suomalaisen Kirjakaupan markkina-asemaa.

Timo Kopra

Suomalainen Kirjakauppa Oy:n toimitusjohtaja

Valloittava Norma-kiertue

TEKSTI PÄIVI BRINK KUVAT MIKKO LEHTIMÄKI

Sofi Oksasen Norma-romaanin julkaiseminen huomattiin, eikä vähiten kirjan ympärille rakennetun kiertueen ansiosta. Oksanen esiintyi Suomalaisen Kirjakaupan 14 myymälässä syksyn aikana. Tapahtumallisuus sopii hyvin kirjakauppaan, vaikka erinomainen asiakaspalvelu on edelleen tärkeintä.

Hyvin järjestettyjä ja harkittuja, asiakkaille elämyksiä tarjoavia tapahtumia tarvitaan. Kaikkein tärkeintä on kuitenkin aktiivinen, iloinen ja asiantunteva asiakaspalvelu.

sanoa, että Sofin vierailu maakunnissa oli odotettu kulttuuritapahtuma. Paikallinen media nosti hyvin kiertueen ja sen tähden otsikoihin”, Lauronen kertoo.

Tapahtumat ja kampanjat luovat elämyksiä

Suomalainen Kirjakauppa haluaa tarjota kirjoihin liittyviä kokemuksia kaikkialla Suomessa laajan myymäläverkostonsa avulla.

”Kirjatapahtumia on ilahduttavan paljon. On myös hienoa huomata, että nykykirjailijat haluavat tulla lähemmäs lukijaa. Kirja on myös perinteinen ja lukukokemus henkilökohtainen, mutta erilaisilla tapahtumilla saadaan varmasti uusia lukijoita ja kirjan ystäviä”, Lauronen vakuuttaa.

Suomalaisessa on vuosittain kuusi pääkampanjaa, jonka lisäksi lukuisa joukko pienempiä kampanjoita joko sesongin mukaan tai kohderyhmän tarpeiden mukaisesti.

”Hyvin järjestettyjä ja harkittuja, asiakkaillemme elämyksiä tarjoavia tapahtumia tarvitaan ilman muuta. Myös kampanjat ovat erittäin tärkeitä. Käytämme medioina kuvastoja, esitteitä, sähköpostia, sanomaa ja aikakauslehtiä, televisiota, somea sekä radio- ja ulkomainontaa. Vaikka tapahtumia ja kampanjoita tarvitaan, kaikkein tärkeintä on kuitenkin aktiivinen, iloinen ja asiantunteva asiakaspalvelu”, Suomalaisen Kirjakaupan myynti- ja markkinointijohtaja Mervi Jäntti pohtii.

Asiakaspalvelu on A ja O

Suomalainen Kirjakauppa on panostanut asiakaspalveluun jo kymmenen vuoden ajan ASKO-ohjelman avulla. ASKOa tuetaan myös juuri alkavalla asiakaspalvelumenuksella.

”Tavoite on tarjota parasta asiointikokemusta asiakkaalle. Aloitimme juuri laajamittaiset uudet myyjävalmennukset, joihin kuuluu Aktiivinen asiakaspalvelu →

KIRJAKAUPPA ON luonteva paikka kirjailijan ja lukijoiden kohtaamiseen, keskusteluun ja signeerauksen pyytämiseen. Oksasen kustantaja Like, Suomalainen Kirjakauppa ja Naisten Pankki rakensivat Norma-kiertueen yhteistyössä. Tapahtumien tunnelma oli hyvä, ja ne keräsivät jopa odotettua enemmän kuulijoita, joten kaikki osapuolet olivat tyytyväisiä.

Tyypillisenä kiertuepäivänä Sofi Oksanen esiintyi klo 16.30 paikallisessa Suomalaisessa Kirjakaupassa ja klo 19 Naisten Pankin iltatilaisuudessa. Esiintymiset erosivat kuitenkin toisistaan.

”Suomalaisen Kirjakaupan tilaisuudet olivat kirjailijavierailuja, kirjailijan ja lukijan kohtaamispaikkoja. Naisten Pankin tilaisuudet olivat enemmän yhteiskunnallisia ja niissä oli mukana vahvasti teema ”Lue naiselle ammatti”. Suomalainen Kirjakauppa hoiti kirjamyynnin iltatilaisuuksissa ja

markkinoi niitäkin omissa kanavissaan ja kertoi yhteistyöstä”, Kaisa Lauronen kertoo. Hän oli Suomalaisen Kirjakaupan markkinointikoordinaattori kiertueen aikana ja toimii nykyään tuotepäällikkönä osto-osastolla.

Suomalainen Kirjakauppa teki todella näkyvän Norma-kampanjan myymäläihinsä. Lauronen koordinoi kiertueen kokonaisuutena Suomalaisen Kirjakaupan näkökulmasta. Kiertueen ohjeistus, myymälämainosmateriaalit ja some- sekä kanta-asiakasmarkkinointi hoidettiin keskitetysti Suomalaisen markkinoinnista. Lisäksi mukana oli joukko ketjuyksikön väkeä, mm. kaunokirjojen tuotepäällikkö. Käytännön toteutus, kuten haastattelijoiden hankkiminen ja paikallisen markkinoinnin toteutus olivat yksittäisten myymälöiden vastuulla.

”Myymlöiden palautteen valossa pitää

Suomalainen Kirjakauppa on vastannut kirja-alan murrokseen laajentamalla tuotevalikoimaansa.

Maaialmalta kuuluu hyviä uutisia kirjamyyntin ja kirjakauppojen elpymisestä.

”Viime vuosi oli Suomalaiselle Kirjakaupalle hyvä ja joulukuusi jopa erinomainen, joten uskon vahvasti tulevaisuuteen. Kanta-asiakkaat tuovat lähes puolet myynnistämme, joten he ovat meille todella tärkeitä. Kanta-asiakkaita sitoutetaan muun muassa bonusohjelmalla ja kanta-asiakastarjoutuksilla”, Jäntti sanoo.

Huipputyöväinen henkilöstö

Suomalainen Kirjakauppa sai People Power® -henkilöstötutkimuksia tekevän Corporate Spiritin Suomen innostavimmat työpaikat 2015 -tunnustuksen. Tunnustuksen saaneet yritykset ovat saaneet henkilöstötutkimuksessa parhaan AAA-luokituksen, johon ylittää vain 6 prosenttia vastaavaa tutkimusta käyttävistä työpaikoista.

”Työtyytyväisyys näkyy siinä, että henkilökunnan on mukava tulla töihin, ja he kokevat puhaltavansa yhteen hiileen. Heitä kohdellaan tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti, ja heitä kunnioitetaan ja kuunnellaan. Jokainen ottaa vastuuta työilmapiiristä. Kun innostuu, onnistuu”, Hämäläinen tiivistää.

Esimieskoulutukseen on panostettu pitkäjänteisesti. Erityisen myönteisesti henkilöstötutkimuksessa arvioitiinkin työnantajakuvaa sekä johtamis- ja toimintakulttuuria.

”Ohjeistamme myymäläketjun esimiehiä esimerkiksi palaverikäytäntöihin ja toimintatapoihin. Arvot viedään konkreettisesti käytäntöön myös johtamisessa. Työilmapiiriin vaikuttavat epämuodolliset palautekeskustelut, joita käydään esimiehen ja myyjän välillä jatkuvasti. Tarkoitus on, että esimies auttaa alaistaan”, Jäntti sanoo.

Myymläauudistus, joka alkoi viisi vuotta sitten, etenee kaiken aikaa. Nyt ketjun 56 myymälästä jo 41 on uudistettu. Vuoden 2016 lopussa lähes kaikki myymälät ovat uuden konseptin mukaisia. Punaisesta teemaväristä on siirrytty mustaan.

Henkilökunnan on mukava tulla töihin.

-pelisovellus. Tulevana vuonna koulutamme noin 500 henkilöä”, Suomalaisen Kirjakaupan hallintojohtaja Pirjo Hämäläinen toteaa.

Otava-konsernin arvot – vastuullisuus, laatu, rohkeus ja läheisyys – näkyvät myyjien valmennuksessa ja työssä.

”Olemme avanneet Otavan arvot myyjille selkeillä ja konkreettisilla, myyjän työhön liittyvillä kuvauksilla, joiden avulla arvot on helpompi sisäistää ja tuoda suoraan myyjän työhön. Illoiset, aktiiviset myyjät ovat kirjakaupan peruskallio, jota erikoiskaupan asiakkaat arvostavat. Myyjät osaavat auttaa asiakasta ostamaan sopivimman tuotteen kysytylle kohderyhmälle. Suomalaisesta saa nopeasti hyviä vinkkejä”, Jäntti vakuuttaa.

Suomalainen Kirjakauppa on vastannut kirja-alan murrokseen laajentamalla tuotevalikoimaansa.

”Kirjojen myynti ei ole kasvanut viime vuosina, joten olemme hakeneet lisämyyntiä myös esimerkiksi askartelutuotteilla. Tuotekirjo on laaja. Asiakkaat ovat yleisesti ottaen pitäneet tarjonnan lisääntymisestä, ja seuraamme tarkasti heidän reaktiotaan”, Jäntti kertoo.

avainluvut 2015

liikevaihto	Me
2015	131,1
2014	138,8
liikevoitto (EBITA)	Me
2015	17,6
2014	22,7
henkilöstö	hlö
2015	426
2014	413

lehdet

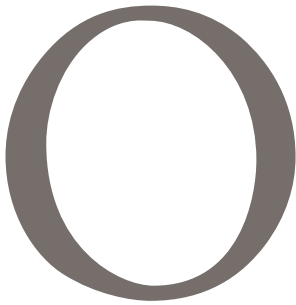
LIIKETOIMINNAN OSUUS
KONSERNIN
LIIKEVAIHDOSTA

44,8%

”Sopeutumisen toimialan muutokseen vaatii oikeaa tilannekuvaa.”

Tilaajat tähtäimessä

otavamedian strategiassa olemme linjanneet keskittävämme talouksiin, jotka tulevaisuudessakin tilaavat lehtiä ja ovat valmiita maksamaan sisällöstä. Ainakin viime vuoden lukujen perusteella olemme oikealla tiellä, vaikka yhtiön lehtien tilausten kokonaisvolyymi laski vertailukelpoisten lehtien osalta vielä 2,3 prosenttia. Miinuksesta ei voi iloita, mutta lasku on selvästi loiventunut.

Myimme Otavamediassa 325 870 uutta tilausta vuonna 2015. Lähes puolella Otavamedian kustantamista 26 lehdestä oli vuoden vaihtuessa enemmän tilaajia kuin vuotta aiemmin. Erityisesti 100-vuotisjuhliaan vuonna 2016 viettävä Suomen Kuvalehti on syytä nostaa esille: lehdeillä on yli 4 000 tilaajaa enemmän kuin vuosi sitten. Luki-joita kiinnostavan sisällön ohessa yhtenä kasvun ajurina on ollut SK:n digipalvelu, jonka kautta Suomen Kuvalehti on tullut tutuksi monelle uudelle tilaajalle.

SUOMALAINEN MEDIAMARKKINA on nyt supistunut 15 kvartaalia peräkkäin. Käännepistettä ei yleisessä taloudellisessa tilanteessa ja kansainvälisen kilpailun kiristyessä ole nähtävissä. Mediamainonta kokonaisuutena laski Suomessa 3,9 prosenttia viime vuonna. Otavamedian mediamyynti pieneni kokonaisuutena 4,1 prosenttia. Otavamedian lehtien mediamyynnin lasku oli valitettavaa, vaikka kehitys oli selvästi verrokkeja parempi. Digimainonta kasvoi Otavamediassa 6,7 prosenttia ja osuus mediamyynnistä nousi jo 44 prosenttiin. Myös yritysasiakkuuksissa kunnianhimoinen tavoitteemme on päästä kasvu-uralle.

Mikään liiketoiminta ei pidemmän päälle kestä sitä, ettei orgaanista kasvua ole. Suhteellisen kannattavuuden ylläpitämisen lisäksi olemme kaikin

mahdollisin keinoin pyrkineet panostamaan lehtien sisällön kehittämiseen. Haluamme tehdä lehtiä, jotka kiinnostavat, yllättävät, ja joita halutaan tilata.

TEIMME VIIME VUONNA yritysjärjestelyjen sarjan, jonka lopputuloksena Otavamedian Asiakasviestintä ja DeCo Media Oy yhdistyivät MCI Press Oy:n ja Alma 360 Oy:n kanssa. Tuloksena on asiakasyritysten omaan mediaan erikoistuva Otavamedia OMA Oy. Tämä yritysjärjestely osaltaan vaikutti siihen, että Lehdet-liiketoiminnan liikevaihto laski markkinakehitystä vähemmän.

Toisessa yritysjärjestelyssä Bonnier Books Finland Oy:n kirjakerhot (muun muassa Uudet kirjat) integroitiin osaksi Suurta Suomalaista Kirjakerhoa. Yhdistymisen ansiosta kirjakerhon jäsenmäärä kasvoi lähes 30 000 uudella jäsenellä.

Perheyriksen pitkäjänteinen aikaperspektiivi ja arvot sekä konsernin vahva tase luovat erinomaiset edellytykset liiketoiminnan kehittämiseksi ja kasvun hakemiseksi. Sopeutuminen toimialan pysyvään muutokseen ja yleiseen taloudelliseen tilanteeseen vaatii oikeaa tilannekuvaa, kärsivällisyyttä ja hyvän kannattavuuden ylläpitämistä. Voimme iloita siitä, että onnistuimme tässä viime vuonna. On vielä lopuksi syytä korostaa, että huolellisilla, oivaltavilla ja hyvin kirjoitetuilla jutuilla on tässä ajassa erityinen tilaus.

Pekka Harju

Otavamedia Oy:n toimitusjohtaja

Martta Wendelinin kansitaidetta, elokuu 1932.

Naistenlehtien uranuurtaja, 93-vuotias Kotiliesi koki lokakuussa muodonmuutoksen.

Tavoitteena oli kirkastaa lehden missio, tuulettaa klassikko ja tehdä siitä uudelleen puheenaihe.

Klassikon uudet kasvot

TEKSTI KATRIINA KAARRE KUVAT MARTTA WENDELIN JA VESA TYNI

"KOTI ON YHTEISKUNNAN SYDÄN", muotoili Kotilieden ensimmäinen päätoimittaja Alli Wiherheimo 93 vuotta sitten. Tuohon aikaan kukaan ei puhunut kodin merkityksestä paremman elämän tavoittelussa. Niinpä Wiherheimo perusti lehden "valistuneille, velvollisuudentuntoisille, ahkerille ja säästäväisille" naisille. Siitä tuli uranuurtaja, vahva mielipiteiden muokkaaja ja puheenaihe.

Kotilieden missiona oli Wiherheimon omin sanoin "korkeamman kotikulttuurin

edistäminen käsittelemällä kodin onnea, ruokakulttuuria, tapaperinnettä ja oikeaa pukeutumiskulttuuria".

Tuo yhä ajankohtainen ja kirkas missio mielissä Kotilieden toimitus aloitti uuden päätoimittajan, Saija Hakoniemen johdolla uudistustyönsä viime vuoden puolivälissä. Lokakuussa klassikkolehti ilmestyi uudessa, entistä ehommassa kuosissa.

Kävi ilmi, että vaikka lehden tilaajakunnassa lehteä luki Wiherheimon aikalaisten jälkeen jo kolmas tai jopa neljäs sukupolvi,

heissä oli kaiken kaikkiaan paljon yhteistä. Heille koti on enemmän kuin paikka, se on voima ja tärkeä osa sydämen sivistystä.

Nykylukijoita lukijatutkimuksessa herkillä korvalla kuunnellen toimitus päätti vahvistaa sydämen sivistyksen ääntä rakkaassa lehdessään. Niinpä Kotilieden tunnetuimman aihekokonaisuuden – ruoan ja käsitöiden – rinnalle suunniteltiin entistä enemmän ns. lukujuttuja, joiden tarkoituksena oli koukuttaa lukijat ja sitouttaa heidät vielä vahvemmin lehteensä. →

Kotilieden
lukija arvostaa
laatua.

Kotilieden brändi tavoittaa lähes 400 000 suomalaista naista.

Keittiön verhot auki

Keittiö näyttää näinä avokeittiöaikoina hyvin erilaiselta kuin 90 vuotta sitten, mutta sen rooli kodin sydämenä on vahvistunut. Perheenäidin rinnalla siellä puuhaavat paitsi muut perheenjäsenet niin myös vieraat. "Olen käynyt elämäni tärkeimpiä keskusteluja keittiössä, astianpesukoneen hyrrätessä taustalla", kuvailee eräs lehden lukija.

Lämminhenkisen, tutun ja turvallisen keittiön lisäksi oli aika laajentaa sisältöalueita muihin huoneisiin ja kodin ulkopuolelle. Oli siis aika avata verhot maailmaan.

Lukijan, Kotiliesi-naisen täytyi saada olla yhteiskunnallisten asioiden, kulttuurin, ruoanlaiton ja käsitöiden lisäksi kiinnostunut myös pukeutumisesta, ihmissuhteista ja kosmetiikasta.

Pysäyttäviä kohtaamisia

Lukujutut nostettiin keskiöön ja vahvemmin kanteen. Toimitus otti tavoitteekseen saada sellaisia haastatteluja, joista puhutaisiin. Kotilieden kannessa on jo nähty

Lokakuussa uudistuneen Kotilieden numero houkutteli lukijoita entisellä valtiovarainministerillä Jutta Urpilaisella.

esimerkiksi iän tuomien muistiongelmien välttämistä arjesta ja muistojen tärkeydestä puhuva Tellervo Koivisto, onnen avaimia pohtiva Jenni Haukio ja itsekritiikin armottomassa paineessa hymyilevä Karita Mattila.

Kotiliedessä on uudistuksen jälkeenkin mukana lähestulkoon samat ainekset kuin aikaisemmin. Vain painotukset ovat muuttuneet. Sisustus, ruoka ja kulttuuri ovat edelleen tärkeä osa Kotiliettä. Sen lisäksi jokaisessa numerossa on enemmän haastatteluja, pukeutumista ja nostalgialia. Nostalgiajutuissa on tultu virallisesta historiasta lähemmäksi lukijoiden omia nuoruuden idoleja ja muoti-ilmioita. Muotijutuissa esiintyvät tavalliset suomalaiset naiset, jotka suorastaan ryntäsivät ilmoitautumaan tyylijuttuihin.

Uudistusmatka – tässä tapauksessa matka klassikkolehden juurille – on ollut monellakin tapaa tärkeä matka koko lehtiperheessä. Se on vahvistanut yhteistyön ja osaamisen jakamisen merkitystä yli brändirajojen ja tuonut lukijan vieläkin vahvemmin tekemisen keskiöön.

10 faktaa Kotilieden lukijoista

- Kotilieden lukija on aikuinen nainen.
- Hän on korkeasti koulutettu ja vaatii lehdeltään laatua.
- Suurin lukijaryhmä on kotoisin keskikokoisesta suomalaikaupungista.
- Kotilieden lukija odottaa lehdeltään pitkiä lukujuttuja, vertaistukea ja inspiraatiota arkeen.
- Hän on erityisen kiinnostunut hyvinvoinnista, terveydestä, ruoanlaitosta ja kirjallisuudesta.
- Hänelle tärkeitä asioita ovat myös perhe, ihmissuhteet ja koti, mutta hän tahtoo nauttia naisena olemisen kaikista puolista. Pukeutuminen, sisustus, kauneus

ja matkailu ovat siksi mukana jokaisessa numerossa.

- Kotilieden lukijalla on kaunis koti ja puutarha. Hän on kätevä käsistään ja odottaa lehdeltään vinkkejä arjen sulostuttamiseksi. Neule- ja ompeluohjeet ovat hänestä tärkeä osa lehden sisältöä.
- Verkkosivut täydentävät Kotilieden sisältöä. Siellä pääosassa ovat ruoka, juhlien järjestäminen ja puutarhanhoito.
- Verkon lukija on painetun lehden lukijaa nuorempi ja koulutetumpi.
- Yhdessä painettu Kotiliesi ja verkkosivu kotiliesi.fi tavoittavat lähes 400 000 suomalaista naista.

avainluvut 2015

liikevaihto	M€
2015	13,9
2014	13,2
liikevoitto (EBITA)	M€
2015	7,3
2014	7,4
henkilöstö	hlö
2015	9
2014	10

uudet liiketoiminnot

LIIKETOIMINNAN OSUUS
KONSERNIN
LIIKEVAIHDOSTA

4,7%

”Vahvin kasvun tekijä oli edelleen mobiili.”

Kohti henkilökohtaisempia palveluja

Yleinen taantuma yhteiskunnassa näkyi myös digitaalisten myyntikanavien markkinoissa. Verkko-mediamyynä lähti vuoden 2015 keväällä liikkeelle reippaasti kasvuvauhdissa, mutta kesä muutti tavoitteet kaukaisiksi. Syksyä kohti kasvuvauhti taas löytyi, mutta kesän miinusmerkit jättivät kokonaiskasvun yksinumeroiseksi.

Vahvin kasvun tekijä oli edelleen mobiili. Meillä on nyt verkkosivustoja, joiden käytöstä yli puolet tulee mobiililaitteista. Toinen vahvassa kasvussa oleva alue on videomainonta. Myös meidän vahvuksiimme kuuluva natiivimainonta kasvaa selvästi. Vuonna 2015 aikaa vei erilaisten mediaymyynnin tekniikoiden käyttöönotto ns. ostoputkien alueella. Ne mahdollistavat mainostajien itseasioinnin ja oman mainontansa hallinnoinnin meidän mediaympäristöissämme.

UUDET LIIKETOIMINNOT -yksikön tehtävänä on kehittää Otavamedian lehtien digitaalisia palveluja ja verkkojulkaisutapoja. Aloitimme kaksi vuotta sitten suuren urakan, jossa kaikki lehtien sivustot viedään uudelle julkaisualustalle. Tämä työ on nyt ensimmäisen vaiheen osalta viety maaliin. Julkaisualusta mahdollistaa suunniteltuja liiketoimintamalleja riippuen siitä, onko sivusto mainosrahoitteinen vai kuluttajille maksullinen palvelu. Kuluttajille lisämaksullisena oli vuoden lopussa tarjolla Suomen Kuvalehden, Seuran ja Tekniikan Maailman palvelut. Muut sivustot toimivat mainosrahoitteisella myyntimallilla.

Osana digitaalisten palvelujen kehittämistä jatkoimme kaksi vuotta sitten aloitettua koulutusohjelmaa, joka suunnattiin toimitukselliselle henkilöstölle. Digimediataidot-koulutusohjelma saatiin päätökseen katsausvuoden syksyllä. Yhteensä kuu-

della kurssilla luentoja järjestettiin 72 ja oppilaita oli 179.

Vuosi 2015 oli Uudet liiketoiminnot -yksikössä organisoitumisen aikaa. Monien asiantuntijoiden tehtävänkuvia uudistettiin. Kun lunastimme suunnitellusti loput Ampparit Oy:n osakkeista, samassa yhteydessä perustajaosakkaat lähtivät etsimään uusia haasteita. Syksyä värittäkin vahvasti Ampparit.comin haltuunotto ja kehityksen uudelleenorganisointi.

NETTIX OY markkinapaikkoineen kasvoi maltillisesti. Alkuvuonna toimimme markkinoille edellisvuoden lopulla ostetun autojen hallintasovelluksen. Sovellus ja muut uudet ominaisuudet palvelussa vastaanotettiin hyvin. Jatkossakin auto-, moto- ja venekauppiat ovat strategiamme ytimessä.

Tulevana vuonna panostamme osaamiseemme sekä välineisiin, joiden avulla ymmärrämme asiakkaidemme tarpeita tarkemmin. Palvelut muuttuvat entistä henkilökohtaisemmiksi – oli kyse sitten yksityishenkilöstä tai kauppiasta asiakkaana.

Jaakko Haapakangas
johtaja, Uudet liiketoiminnot

Mainostajat haluavat nyt sisällöllisiä mainontaratkaisuja, jolloin Otavamedian laaja kiinnostuskohderyhmien verkosto ja ydinosaaminen – laadukas sisältö – ovat yhdistelmänä ylivoimainen markkinaetu.

Natiivimarkkinoinnin edelläkävijä

NÄIMME NATIIVIMARKKINOINNIN

mahdollisuuksien kasvavan ja varauduimme siihen hyvissä ajoin. Itse asiassa, olimme tehneet sisällöllisiä mainosratkaisuja jo kauan, esimerkiksi advertoriaalien, liitteiden ja muiden erikoisratkaisujen muodossa. Viime vuosina natiivimarkkinointi, eli asiakkaan sisällön tuottaminen julkaisijan kanaviin, alkoi muotostua vakavasti otettavaksi liiketoiminnaksi.

Jo muutama vuosi sitten aloitettu pohjatyö ja markkinan kehittymisen ennakoiminen konkretisoitui elokuussa 2015 uudeksi, läpi brändiemme toimivaksi tuottajatiimiksi, jota koordinoidaan Uudet liiketoiminnot-yksiköstä käsin. Vastaavaksi tuottajaksi siirtyi Lastenlehtien vastaavan päätoimitajan paikalta Elli Mäkilä.

”Meillä oli jo toteutettu onnistuneita ja isoja natiivikampanjoita, joten peruskoulut tämän markkinan suhteen oli käyty. Syksyllä 2015 oli aika vaihtaa isommalle, organisoitua paremmin ja asettaa korkeammat vaatimukset prosessien, myynnin kehityksen ja ennen kaikkea asiakkaan palvelemisen suhteen”, Mäkilä kertoo.

Monipuolinen tuottajatiimi

Erittäin tehokkaasti natiivimyyntiin panostaneen mediamyynnin kanssa tiiviissä yhteistyössä toimiva tuottajatiimi suunnittelee ja tuottaa avaimet käteen -periaatteella asiakkaiden natiivikampanjoita. Tiimiä voisi kuvata yhtiön sisäiseksi mainostoimistoksi. Käytännössä työ on mediamyynnin tukemista, asiakkai-

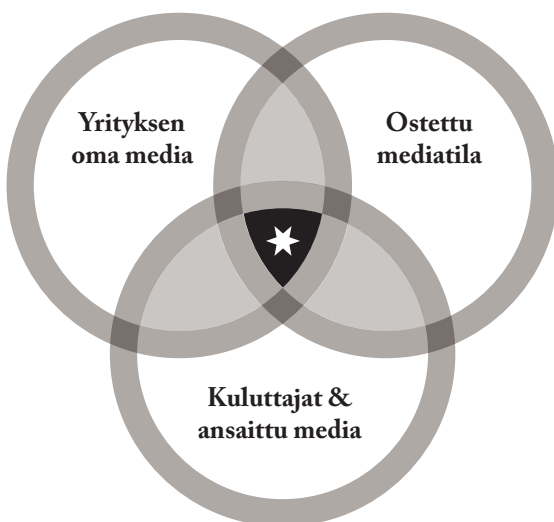
den tapaamista, konseptien ja tarjousten suunnittelua sekä itse tuotantoa, jossa Otavamedia OMA:n sisältömuotoilijat ovat avainroolissa. Olemme pystyneet tuottajatiimin muodostumisen kautta osoittamaan, kuinka paljon kykyä yhtiöimme sisältä löytyy.

Erittäin laajan perusportfolion lisäksi rakennamme järjestelmällisesti uusia natiivimarkkinoinnin malleja ja räätälöityjä ratkaisuja niin asiakkaiden kuin omien brändiemme liiketoimintaa tukemaan. Tämä on osoittautunut tulokselliseksi, sillä erilaisilla vahuuksillaan tuottajien yhteistyö tukee kilpailuetuamme: Suomen suurimman kiinnostuskohderyhmäverkoston puhuttelua oikealla tavalla, asiakkaan tavoitetta ja strategiaa tukien.

Kasvava natiivimarkkina

Syksyn aikana natiivimyynni lähti vahvaan nousuun ja tarjouskanta vakiintui yli miljoonan euron. Samalla myös asiakkaiden tarjouspyyntöjen keskibudjetti nousi selvästi, joukossa jopa kuusinumeroisia tarjouspyyntöjä ja toteutuneita kauppoja. Trendeissä havaittiin keskittämisen lisäksi tapahtumien ja vaikuttajamarkkinoinnin merkityksen lisääntyminen osana natiivikampanjoita.

Osaamisen kehittäminen ja jakaminen liiketoimintamme polttoaineeksi on Otavamedian natiivimarkkinoinnin tuottajatiimin selkäranka. Olemme rakentaneet vakaan pohjan ja saavuttaneet edelläkävijän maineen, jonka aiomme myös pitää. Vuodesta 2016 tulee natiivimarkkinoinnin suuri vuosi.

Natiivimarkkinointi

käyttää tarinankerronnassa samoja keinoja kuin muukin mediasisältö. Esimerkiksi artikkelit, reseptit, videot ja erilaiset pelit ja testit ovat suosittuja sisältöformaatteja. Natiivimarkkinointi laajenee myös ansaittuun mediaan, jos sisältö on tarpeeksi kiinnostavaa ja relevanttia yleisölle.

TILINPÄÄTÖS 2015

38
Hallitus

39
Hallinnointiperiaatteet

40
Hallituksen
toimintakertomus

42
Tuloslaskelma

43
Tase

45
Rahoituslaskelma

46
Tilinpäätöksen
laadintaperiaatteet

47
Liitetiedot

54
Tilinpäätöksen ja toiminta-
kertomuksen allekirjoitukset

54
Tilintarkastuskertomus

Vuosikertomuksesta on jätetty pois emoyhtiön luvut, jotka sisältyvät viralliseen tilinpäätökseen.

Hallitus

PUHEENJOHTAJA >

Henrik Ehrnrooth
VUODESTA 1988

VARSINAISET JÄSENET >

Olli Reenpää,
varapuheenjohtaja
VUODESTA 1968

Jorma Ollila,
varapuheenjohtaja
VUODESTA 1996

Eero Broman
VUODESTA 2007

Heikki Lehtonen
VUODESTA 1991

Alexander Lindholm
VUODESTA 2008

VARAJÄSENET >

Pasi Vainio
VUODESTA 2010

Minna Castrén
VUODESTA 2011

Timo Kopra
VUODESTA 2012

HALLITUKSEN SIHTEERI >

Pekka Harju
VUODESTA 2013

Ora Lyytikäinen
VUODESTA 2006

Hallinnointiperiaatteet

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET.

Otava Oy on suomalainen yksityinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölaikaa ja Otava Oy:n yhtiöjärjestyksestä. Lisäksi Otava Oy noudattaa toiminnassaan soveltuvin osin Keskuskauppakamarin 1/2006 laatimia ohjeita listaamattomien yhtiöiden hallinnon kehittämiseen ja Perheyritysten liiton 14.5.2009 antamaa suositusta hyvästä hallintotavasta perheyrityksissä.

KONSERNIRAKENNE. Otava-konserni muodostuu Otava Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä.

YHTIÖKOKOUS. Otava Oy:n ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokoukset jaetaan varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle tarvittaessa.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä muut mahdolliset ehdotukset yhtiökokoukselle. Yhtiökokous päättää muun muassa:

- tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
- voitonjaosta
- vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten lukumäärästä ja palkkiosta
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkiosta
- osakkeen lunastushinnasta

Otava Oy:n omistaa Reenpään suku.

HALLITUKSEN JÄSENTEN VALINTA

JA TOIMIKAUSI. Otava Oy:n hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä sekä yhdestä neljään varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA VASTUU.

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Otava Oy:n hallituksen tehtävät määräytyvät pääosin osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä hallitukselle määritellyistä tehtävistä. Hallituksen kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- konsernin strategisten suuntaviivojen määrittely ja vahvistaminen
- budjetin käsittely ja hyväksyminen
- kannustepalkkiotavoitteiden käsittely ja hyväksyminen
- konsernitilinpäätöksen ja toimintakeromuksen käsittely ja hyväksyminen
- strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista ja omaisuuden myynnistä päättäminen
- rahoituksen liittyvistä vastuusitoumuksista päättäminen

KOKOUSKÄYTÄNTÖ JA PÄÄTÖKSENTEKO.

Hallitus kokoontuu keskimäärin kahdeksan kertaa vuodessa. Hallitus on ollut kokouksissa pääsääntöisesti täysimääräisenä.

HALLITUKSEN TYÖVALIOKUNTA.

Hallituksen työvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat. Työvaliokunta kokoontuu noin viikkoa ennen hallituksen kokousta.

TOIMITUSJOHTAJA. Hallitus nimitää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkaeduistaan. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ. Konsernin liiketoiminta-alueet ovat Kirjat, Kauppa, Lehdet ja Uudet liiketoiminnot. Kolmen ensiksi mainitun liiketoiminta-alueen liiketoimintaohjaukseen yhdessä emoyhtiön toimitusjohtajan ja konsernin talous- ja hallintojohtajan kanssa muodostavat konsernin johtoryhmän. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii konsernin johtoryhmän puheenjohtajana. Konsernin johtoryhmän kokoukset ovat vähintään kerran kuukaudessa.

TILINTARKASTUS. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Tilintarkastaja valitaan tehtävänsä vuosittain.

RAPORTOINTI. Otava Oy:n taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla. Konsernin maksuvalmiutta seurataan päivittäin. Myyntiraportit laaditaan soveltuvin osin päivittäin, viikoittain ja kuukausittain. Konsernin tulos- ja tase-raportit laaditaan kuukausittain ja välitilinpäätökset vuosikolmanneksittain.

VALVONTA JA RISKIENHALLINTA.

Hallitus valvoo ja arvioi konsernin riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessin riittävyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Liiketoimintaa ja varainhoitoa seurataan edellä esitettyjen raporttien avulla. Yhtiön liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutuksin.

Hallituksen toimintakertomus

Toimintaympäristö

Laskusuhdanne jatkui ja Suomen kansantalouden tilanne heikkeni. Bruttokansantuote ei kasvanut. Viennin kasvusta on nähtävissä lieviä merkkejä, mutta talouden kasvusta ei. Työttömyysaste pysyi korkeana ja oli vuoden lopulla yli 9 %. Korokotaso ja inflaatio olivat edelleen matalalla. Investoinnit eivät ole käynnistyneet kunnolla vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Vähittäiskaupan myynti laski ennakotietojen mukaan vuositasolla noin 3 %, mutta joulumyynti kasvoi runsaan prosentin. Verkkokaupan kasvu jatkui ja sen osuus kaupasta on jo noin 15 %, mutta siitä yli puolet tulee ulkomaisista verkko-kaupoista.

Viestintäalan kehitys noudatti yleistä taloustilannetta. Kirjamynti sekä yleisessä kirjallisuudessa että oppimateriaaleissa laskivat edellisvuodesta. Mediamynti laski vuositasolla lähes 3 % ja aikakauslehtien mediamynti laski lähes 15 %. Lehdenmyyntimarkkinat laskivat levikkien laskun mukana ja lehtien uusmyynti on vaikeaa. Verkkoliiketoiminnan osuus viestintäalasta kasvoi edelleen, mutta kasvu hidastui. Sähköisten lehtien ja kirjojen markkinat ovat käynnistyneet Suomessa, mutta niiden osuus kokonaisuudesta on edelleen pieni.

Konsernin liiketoiminnan kehitys

Otava-konsernin liikevaihto laski prosentin. Otava-konsernin toimintavuoden tulos oli yleiseen taloudelliseen tilanteeseen nähden hyvä. Tuloksen ja suhteellisen kannattavuuden säilyminen hyvällä tasolla olivat seurausta sekä ajoissa käynnistetyistä tehostamis- ja sopeuttamistoimista että toimintatapojen muutoksesta.

Konsernin organisaatio ja rakenne

Konsernin organisaatio pysyi pääpiirteissään ennallaan, mutta yhtiörakenteessa tapahtui muutoksia.

Kustannusosakeyhtiö Otava osti helmikuussa F-Kustannus Oy:n osakekannan. F-Kustannus Oy fuusioitiin tytäryhtiöfuusiolla 31.12.2015 emoyhtiönsä.

Konsernin keskeiset tunnusluvut ovat:

Konserni	2015	2014	2013
Liikevaihto, Meur	292,5	296,0	301,9
Operatiivinen liiketulos, Meur	31,1	37,1	32,4
Oper.liiketuloksen osuus liikevaihdosta, %	10,6	12,6	10,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	16,0	18,6	18,0
Oman pääoman tuotto %	12,1	15,0	15,5
Omavaraisuusaste %	77,6	77,1	72,8

Joulukuussa Kustannusosakeyhtiö Otava merkitsi suunnatussa annissa 24,8%:n osuuden Ubiikki Oy:n osakekannasta.

Maalis- ja syyskuussa tehdyillä kaupoilla Otavamedia Oy osti MCI Press Oy:n osakekannan. Samassa yhteydessä Otavamedia Oy myi Deco Media Oy:n osakekannan MCI Press Oy:lle ja asiakasviestintäliiketoimintansa liiketoimintakaupalla MCI Press Oy:lle. Uudesta liiketoimintakokonaisuudesta muodostettiin Otavamedia-konsernin asiakasviestintän liiketoimintayksikkö. Tähän yksikköön ostettiin lokakuussa Alma 360 Oy:n osakekanta. Liiketoimintakokonaisuutta selkeytettiin fuusioimalla Deco Media Oy MCI Press Oy:hyn 31.12.2015 ja muuttamalla MCI Press Oy:n nimi Otavamedia OMA Oy:ksi tammikuussa 2016. Alma 360 Oy fuusioidaan Otavamedia OMA Oy:hyn 30.4.2016.

Syyskuussa Otavamedia Oy osti liike-toimintakaupalla Bonnier Books Finland Oy:n kirjakerholiiketoiminnan.

NettiX Oy lunasti syyskuussa osakas-sopimuksen mukaisesti Ampparit Oy:n 35 %:n vähemmistöosuuden. Otavamedia Oy:n osittaisjakaantumisesta Otavan Uudet Liiketoiminnat Oy:hyn on tehty päätös ja se toteutuu 31.5.2016. Otavan Uudet Liiketoiminnat Oy:n tytäryhtiöksi tulee NettiX Oy. Jakaantumisen jälkeen Uudet Liiketoiminnat -liiketoiminta-alueen juridinen rakenne vastaa raportoitua liike-toimintakokonaisuutta.

Kirjat

Liikevaihto oli 54,5 (51,5) miljoonaa

euroa, jossa oli kasvua 6 %. Operatiivinen liiketulos oli 7,2 (5,8) miljoonaa euroa eli 13,1 % (11,3 %) liikevaihdosta. Kustannusosakeyhtiö Otavan liikevaihto kasvoi ja tulos parani. Otavan Kirjapaino Oy:n liikevaihto kasvoi ja tulos parani toiminnan uudelleenjärjestelyjen ansiosta. Like Kustannus Oy:n liikevaihto kasvoi ja tulos parani edellisvuodesta.

Kauppa

Suomalainen Kirjakauppa Oy:n liikevaihto oli 107,9 (106,7) miljoonaa euroa, jossa oli kasvua prosentti. Operatiivinen liiketulos parani edellisvuodesta myynnin kasvun ja tehostuneen tuotehallinnan ansiosta. Konseptiuudistettujen myymälöiden määrä kasvoi tilikaudella 41 myymälään ja yhtiö kasvatti markkinaosuuttaan.

Lehdet

Lehdet-liiketoiminnan liikevaihto oli 131,1 (138,8) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 6 %. Sekä lehtien tilausmyynti että mediamynti laskivat edellisvuodesta. Operatiivinen liiketulos oli 17,6 (22,7) miljoonaa euroa eli 13,4 % (16,4 %) liikevaihdosta. Tulostason säilyminen hyvänä huolimatta liikevaihdon laskusta johtui toimintojen tehostamisesta ja uudelleenjärjestelystä. Kirjakerholiiketoiminnan liikevaihto laski, mutta tulos parani edellisvuodesta. Otavamedia Oy:n tulos säilyi hyvällä tasolla. Asiakasviestintän liikevaihto kasvoi ja tulos parani toteutettujen yrityskauppojen myötä. Viron tytäryhtiö Ühinened Ajakirjad AS:n myynti kasvoi, mutta operatiivinen liiketulos heikkeni hieman.

Uudet liiketoiminnot

Uudet liiketoiminnot koostuivat tilikaudella Nettix Oy:stä ja Ampparit Oy:stä. Liiketoiminta-alue kasvoi edelleen (+5 %) ja suhteellinen kannattavuus säilyi korkealla tasolla.

Tase, investoinnit ja rahoitusasema

Vuoden 2015 aikana taseen loppusummassa ja rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Konsernin omavaraisuusaste parani ja oli vuoden lopussa 77,6 % (77,1 %).

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 15,9 (5,9) miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit tehtiin yritysostoihin, myymälä uudistuksiin ja tietokoneohjelmistoihin.

Konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius pysyivät hyvänä. Rahalaitoslainat maksettiin kokonaan pois tilikaudella. Kasvarojen ja tililuottojen lisäksi konsernin maksuvalmiutta on turvattu lyhytaikaisilla rahoituslimiiteillä. Konsernin tulorahoitus oli 31,9 (36,3) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut olivat 0,0 (0,3) miljoonaa euroa eli 0,0 % (0,1 %) liikevaihdosta.

Riskit

Konsernin asema on vakiintunut kirja- ja aikakauslehtimarkkinoilla, joilla vuosittain ei tapahdu suuria vaihteluita.

Arviot konsernin kirjojen kokonaisympäristöstä eivät ole vuosittain merkittävästi eronneet toteutuneesta myynnistä. Yhtiössä on käytössä aikaan sidottu nimikekohtainen epäkurantointimenettely. Näin ollen kirjavaraston epäkuranttiusriski on vähäinen.

Konsernin aikakauslehtien tilaajat ovat pitkäaikaisia asiakkaita ja maksavat tilauksensa pääsääntöisesti etukäteen. Asiakaslehtimarkkinoilla sopimukset ovat yleensä vähintään vuoden pituisia. Mediamyymälämarkkinoilla myynnin vaihtelut voivat olla suurempia, mutta mediamyynnin osuus liikevaihdosta on lehdenmyyntiin verrattuna pienempi.

Pääosa konsernin tarvitsemien tavaroiden ja palvelujen hintakehityksestä on hyvin ennakoitavissa. Paperin hinnanvaihteluihin on varauduttu pitkäaikaisin sopimuksin.

Konserni on myynnin kasvun turvaami-

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 138 327 tuhatta euroa, josta tilikauden voitto on 21 756 tuhatta euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkona jaetaan 4,50 euroa/osake	8 753 tuhatta euroa
omaan pääomaan jätetään	129 574 tuhatta euroa
	138 327 tuhatta euroa

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa olleen henkilöstön lukumäärät ovat seuraavat:

Konserni	2015	2014	2013
Keskimääräinen henkilömäärä	1 079	1 082	1 178
Palkat ja palkkiot (1 000 €)	50 170	51 297	51 784

Konsernissa on ollut käytössä vuodesta 2002 alkaen koko henkilökuntaa koskeva kannustepalkkiojärjestelmä. Vuoden 2015 tuloksesta maksetaan yhtiökohtaisten tavoitteiden ylittäneistä tuloksista kannustepalkkiota henkilökunnalle 1,8 miljoonaa euroa.

seksi investoinut myös ydinliiketoimintoihin liittyvään sähköiseen liiketoimintaan, koska painettujen tuotteiden markkinoilla myynti laskee eikä näkyvissä ole muutosta.

Edellä selostetun perusteella konsernin toimintaan liittyvät riskit ovat pieniä. Konsernin vahva kassavirta ja korkea omavaraisuusaste turvaavat konsernin toiminnan jatkuvuuden markkinahäiriö- ja muissa riskitilanteissa. Riskejä on katettu myös omaisuus- ja keskeytysvakuutuksilla.

Yhtiökokouksen päätökset

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 19.3.2015 valittiin hallituksen jäseniksi Olli Reenpää, Henrik Ehrnrooth, Jorma Ollila, Eero Broman, Heikki Lehtonen ja Alexander Lindholm. Varajäseniksi valittiin Pasi Vainio, Minna Castrén, Timo Kopra ja Pekka Harju. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Henrik Ehrnrooth. Hallituksen sihteerinä on toiminut Ora Lyytikäinen. Tilintarkastajaksi valittiin uudelleen Kari Miettinen, KHT ja varalle KHT-yhteisö Oy Audicon Ab. Yhtiökokous päätti jakaa osinkoa 4,50 euroa osakkeelle eli yhteensä 8,8 miljoonaa euroa.

Lisäksi yhtiökokous päätti antaa hallitukselle valtuudet hankkia enintään 15%

yhtiön omista osakkeista vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Osakkeet

Yhtiössä on 1 945 085 osaketta. Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeiden luovutusta koskee yhtiöjärjestyksen lunastuslauseke.

Alkaneen tilikauden näkymät

Vuosi 2016 on Otava-konsernille edelleen haastava. Suomen taloudessa ei näy positiivisia merkkejä, joten toimintaympäristö tulee pysymään vaikeana. Opetussuunnitelmauudistuksen vaikutusta oppimateriaalien myyntiin on vaikeaa ennustaa. Lehtien tilausmyynti, joka on merkittävä osa konsernin liikevaihtoa ja tulosta, on hankaloitunut. Liikevaihdon kasvattaminen on painetun kustantamisen alalla muutoinkin vaikeaa. Uusien liiketoimintojen kehittämisen on välttämätöntä, vaikka sähköisten kirjojen ja lehtien myynnin määrät ovat olleet vähäisiä ja myynnin kasvu on ollut odotettua hitaampaa. Tehostamistoimien ja uusien toimintatapojen avulla konsernin tulos pystytään säilyttämään nykyisellä hyvällä tasolla.

Tuloslaskelma

1.1.–31.12. M€	Liite	KONSERNI 2015	KONSERNI 2014
LIIKEVAIHTO	1	292,5	296,0
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		0,3	-1,1
Valmistus omaan käyttöön		1,0	0,9
Liiketoiminnan muut tuotot	2	3,9	4,0
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tarvikkeet			
Ostot tilikauden aikana		-61,7	-62,4
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)		-0,4	-0,1
Ulkopuoliset palvelut		-59,0	-55,8
Henkilöstökulut	3	-62,5	-63,2
Poistot ja arvonalentumiset	4	-11,2	-12,7
Liiketoiminnan muut kulut	5	-75,6	-74,2
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,4	0,3
		-270,0	-268,2
LIIKEVOITTO		27,8	31,6
Rahoitustuotot ja -kulut	6	0,0	-0,3
VOITTO ENNEN VEROJA		27,7	31,3
Tuloverot			
Tilikaudelta		-7,1	-7,4
Aikaisemmilta tilikausilta		0,0	0,0
Laskennallisten verovelkojen ja saamisten muutos		0,2	-0,1
		-6,9	-7,5
Vähemmistöosuus		-0,1	-0,2
TILIKAUDEN VOITTO		20,7	23,6

Tase

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2015	KONSERNI 2014
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT 7			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		74,1	78,0
Konserniliikearvo		7,7	1,1
Muut pitkävaikutteiset menot		7,2	6,4
Ennakkomaksut		0,3	0,5
		89,4	85,9
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		31,7	31,7
Rakennukset ja rakennelmat		23,1	24,3
Koneet ja kalusto		6,0	6,3
Muut aineelliset hyödykkeet		1,0	1,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0,3	0,1
		62,0	63,4
Sijoitukset 8			
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		4,5	3,2
Muut osakkeet ja osuudet		3,4	3,4
Muut saamiset		0,5	0,4
		8,4	7,0
Pysyvät vastaavat yhteensä		159,8	156,3
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		1,0	1,2
Keskeneräiset tuotteet		3,2	2,7
Valmisteet		24,6	24,7
Ennakkomaksut		0,1	0,2
		28,8	28,7
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		9,5	6,5
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	9	5,1	4,3
Lainasaamiset		0,0	0,0
Laskennalliset verosaamiset	11	0,7	0,6
Muut saamiset		4,6	4,0
Siirtosaamiset	9	5,9	5,5
		25,7	21,0
Rahat ja pankkisaamiset		36,4	32,1
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		90,8	81,9
Vastaavaa yhteensä		250,6	238,2

Tase

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2015	KONSERNI 2014
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
	10		
Osakepääoma		8,9	8,9
Ylikurssirahasto		25,0	25,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		2,3	2,3
Edellisten tilikausien voitto		120,6	105,8
Tilikauden voitto		20,7	23,6
Oma pääoma yhteensä		177,5	165,6
VÄHEMMISTÖOSUUS			
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		0,0	2,0
Laskennallinen verovelka	11	0,7	0,8
		0,7	2,8
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		0,0	2,0
Saadut ennakot		21,7	22,7
Ostovelat		11,0	12,3
Velat omistusyhteisyrityksille	12	4,2	3,2
Muut velat		6,2	3,8
Siirtovelat	12	29,2	25,1
		72,3	69,1
Vieras pääoma yhteensä		73,0	72,0
Vastattavaa yhteensä		250,6	238,2

Rahoituslaskelma

M€	Liite	KONSERNI 2015	KONSERNI 2014
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Voitto ennen veroja		27,7	31,3
Suoriteperusteisten erien peruminen	14	10,8	12,6
Tulorahoitus ennen nettokäyttöpääoman muutosta		38,5	43,9
Käyttöpääoman muutos	14	3,0	5,0
Liiketoiminnan kassavirta		41,5	48,9
Saadut korot		0,1	0,0
Maksetut korot		0,0	-0,3
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,2	0,3
Maksetut verot		-8,9	-6,0
Lyhytaik.koroll.liikesaam. lisäys (-) / vähennys (+)		0,0	0,0
Muut rahoituserät liiketoiminnasta		0,0	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta		32,8	42,8
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-5,2	-5,2
Luovutustulot aineell. ja aineettomista hyödykkeistä		0,1	0,4
Investoinnit muihin sijoituksiin		-0,1	-0,5
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		-9,5	-0,2
Ostetut osakkuusyhtiöosakkeet		-1,0	0,0
Luovutustulot sijoituksista		0,0	0,2
Investointien rahavirta		-15,8	-5,3
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-4,0	-15,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)		0,0	0,0
Osingonjako		-8,8	-6,8
Rahoituksen rahavirta		-12,8	-21,8
Rahavarojen muutos		4,3	15,7
Rahavarat 1.1.		32,1	16,4
Sijoitusrahasto-osuuksien arvonmuutos		0,0	
Rahavarat 31.12.		36,4	32,1

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Otava Oy:n lisäksi kaikki ne kotimaiset ja ulkomaiset tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 %.

Osakkuusyhtiöiksi katsotaan yritykset, joista konsernilla on 20–50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden, rahoituslaskelmien ja liitetietojen yhdistelmänä. Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden sisäiset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset realisoitumattomat katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistön osuus on erotettu tilikauden tuloksesta ja taseen omasta pääomasta.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaan. Tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu tytäryhtiöiden pysyviin vastaaviin. Aineettomissa hyödykkeissä esitetyt julkaisu-oikeuksien arvot on määritetty ulkopuolisen asiantuntijan toimesta lehtikohtaisesti tuottoarvomenetelmällä. Julkaisu-oikeuksien arvot ylittävät merkittävästi niiden poistamattoman hankintamenon. Julkaisu-oikeuksien arvot määritetään vuosittain ja tarvittaessa tehdään poistoja. Kiinteistöihin kohdistettu eliminointiero poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti.

Kohdistamatta jäänyt konserniaktiiva tai -reservi esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan tai tuloutetaan taloudellisena vaikutusajanaan.

Osakkuusyhtykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta konserniliikkeen poistolla vähennettynä on esitetty omana eränään. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu.

Tuloverot

Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden verotettaviin tuloksiin perustuvat verot ja taseen laskennallisen verosaamisen ja -velan muutokset. Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu suomalaisen yhtiöiden osalta 20,0 %:n verokannalla. Pysyvien vastaavien arvokorotuksesta laskettu verovelka esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Satunnaiset erät

Satunnaisiin eriin on kirjattu kertaluonteiset tuotto- ja kuluerät. Satunnaisten erien tuloverovaikutus on esitetty tuloverojen ryhmässä.

Valuuttamääräiset erät

Tilinpäätöksessä valuuttamääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on aktivoitu hankintamenoihin vähennettynä taloudellisen käyttöiän mukaan lasketuilla suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotus on esitetty erillis-yhtiöiden tilinpäätöksissä poistoerona tuloslaskelmassa. Erillisyhtiöiden taseissa poistoerotus on kirjattu kertyneisiin poistoeroihin. Poistoina esitetään hankintamenoista taloudellisen käyttöiän mukaan lasketut suunnitelman mukaiset poistot. Poistoaajat ovat seuraavat:

aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
konserniliikkeen	5 vuotta
muut pitkävaikutteiset menot	3–15 vuotta
rakennukset ja rakennelmat	10–50 vuotta
koneet	3–12 vuotta
kalusto ja irtaimisto	3–10 vuotta

Lisäksi eräisiin maa-alueisiin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvokorotuksia, joista ei tehdä poistoja.

Tilinpäätössirtojen kertymät

Konsernitaseessa poistoerot on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilikauden aikana tapahtunut muutos on vastaavasti jaettu tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu muuttuviin valmistus- tai hankintamenoihin tai niitä alhaisempiin todennäköisiin luovutus-hintoihin. Varaston käyttö on kirjattu liiketoiminnan luonteesta riippuen joko FIFO-periaatteen tai keskihankintahinnan mukaan.

Eläkesitoumukset

Eläketurva on hoidettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkevakuutusmaksut on jaksotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja. Suorat eläkevastuut on sisällytetty siirtovelkoihin.

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN		
Toimialoittain		
Kirjat	54,5	51,5
Kauppa	107,9	106,7
Lehdet	131,1	138,8
Uudet liiketoiminnot	13,9	13,2
Muu	7,5	8,2
Toimialojen välinen liikevaihto	-22,3	-22,3
	292,5	296,0
Markkina-alueittain		
Kotimaa	290,2	294,4
Muut	2,2	1,5
	292,5	296,0
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Vuokratuotot	1,8	1,7
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,1	0,2
Muut tuotot	2,1	2,2
	3,9	4,0
3. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	50,2	51,3
Eläkekulut	9,7	9,2
Muut henkilöstökulut	2,6	2,8
	62,5	63,2
Johdon palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtajat	1,7	2,1
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaiseksi muutettu)		
Kirjat	218	242
Kauppa	374	378
Lehdet	426	413
Uudet liiketoiminnot	9	10
Muu	52	39
	1 079	1 082
4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	7,5	6,9
Poistot konsernin liikearvosta ja liiketoimintojen hankintamenoista	3,8	5,8
	11,2	12,7

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
5. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
Muut palvelut	0,0	0,0
	0,1	0,1
6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Muilta	0,0	0,0
	0,0	0,0
Korkotuotot		
Muilta	0,1	0,0
	0,1	0,0
Sijoitusten arvonalentumiset		
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0,0	
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien sijoituksista	0,0	
Arvonalentumisten palautukset		0,0
	0,0	0,0
Korkokulut		
Muille	0,0	0,3
	0,0	0,3
Muut rahoituskulut		
Muille	0,0	0,1
Yhteensä	0,0	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	0,0	-0,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
7. PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	113,5	119,8
Lisäykset	0,2	0,1
Vähennykset	-0,3	-0,3
Siirrot erien välillä	-7,7	-6,1
Hankintameno 31.12.	105,7	113,5
Kertyneet poistot 1.1.	-35,5	-35,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	6,2	5,1
Tilikauden poisto	-2,3	-5,3
Kertyneet poistot 31.12.	-31,6	-35,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	74,1	78,0
Konserniliikearvo		
Hankintameno 1.1.	22,0	21,9
Lisäykset	8,1	0,0
Hankintameno 31.12.	30,1	22,0
Kertyneet poistot 1.1.	-20,9	-20,3
Tilikauden poisto	-1,5	-0,5
Kertyneet poistot 31.12.	-22,3	-20,9
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,7	1,1
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	75,1	66,8
Lisäykset	1,8	2,1
Vähennykset	-2,6	-0,6
Siirrot erien välillä	7,9	6,8
Hankintameno 31.12.	82,1	75,1
Kertyneet poistot 1.1.	-68,7	-61,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	-2,7	-4,1
Tilikauden poisto	-3,5	-2,9
Kertyneet poistot 31.12.	-74,9	-68,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,2	6,4
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä		
Hankintameno 1.1.	0,5	0,5
Lisäykset	0,8	0,6
Vähennykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	-0,9	-0,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,3	0,5
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	31,7	31,7
Lisäykset		0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	31,7	31,7
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	69,9	69,0
Lisäykset	0,3	0,6
Vähennykset	-0,8	0,0
Siirrot erien välillä	0,4	0,3
Hankintameno 31.12.	69,8	69,9
Kertyneet poistot 1.1.	-45,7	-44,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,8	0,1
Tilikauden poisto	-1,8	-1,8
Kertyneet poistot 31.12.	-46,7	-45,7
Kirjanpitoarvo 31.12.	23,1	24,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
Koneet ja kalustot		
Hankintameno 1.1.	44,4	47,2
Lisäykset	1,7	1,2
Vähennykset	-11,4	-4,1
Siirrot erien välillä	-0,1	0,0
Hankintameno 31.12.	34,5	44,4
Kertyneet poistot 1.1.	-38,1	-39,7
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	11,6	3,8
Tilikauden poisto	-2,1	-2,1
Kertyneet poistot 31.12.	-28,6	-38,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	6,0	6,3
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.	1,9	2,4
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	1,1	1,0
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	-0,1	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	0,1
Hankintameno 31.12.	1,0	1,1
Kertyneet poistot 1.1.	-0,1	0,0
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,1	-0,1
Tilikauden poisto	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-0,1	-0,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,0	1,0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	0,1	0,0
Lisäykset	0,5	0,6
Siirrot erien välillä	-0,3	-0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,3	0,1
Arvonkorotukset		
Edellä mainittuihin kirjanpitoarvoihin sisältyy arvonkorotuksia seuraavasti:		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	1,1	1,1
Arvo 31.12.	1,1	1,1
8. SIJOITUKSET		
Osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,2	3,2
Lisäykset	1,0	0,0
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,4	0,3
Saadut osingot	-0,2	-0,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	4,5	3,2
Kirjanpitoarvoon sisältyy liikearvoa	0,7	0,0
Muut osakkeet ja osuudet		
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,4	3,5
Lisäykset		0,0
Vähennykset	0,0	-0,2
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalennukset		0,0
Arvonalentumiset	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,4	3,4

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
Muut saamiset		
Kirjanpitoarvo 1.1.	0,4	0,0
Lisäykset	0,1	0,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	0,4
KONSERNIYRITYKSET	Kotipaikka	Konsernin om.osuus, %
Alma 360 Oy	Helsinki	100,0 %
Ampparit Oy	Joensuu	100,0 %
Kirjatalo Oy	Helsinki	100,0 %
Kustannusosakeyhtiö Moreeni	Helsinki	60,0 %
Kustannusosakeyhtiö Otava	Helsinki	100,0 %
Lakiperintä Oy	Helsinki	100,0 %
Like Kustannus Oy	Helsinki	100,0 %
Otavamedia OMA Oy	Helsinki	100,0 %
NettiX Oy	Helsinki	100,0 %
Otavamedia Oy	Helsinki	100,0 %
Otavan Kirjapaino Oy	Helsinki	100,0 %
Otavanmäki Oy	Helsinki	100,0 %
Suomalainen Kirjakauppa Oy	Helsinki	100,0 %
Ühinened Ajakirjad AS	Tallinna	60,0 %
OSAKKUUSYRITYKSET		
Kirjavälitys Oy	Hyvinkää	40,2 %
Osuuskunta Suomen Lehtimiehet	Helsinki	50,0 %
Ubiikki Oy	Helsinki	24,8 %
9. SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	5,1	4,3
Siirtosaamiset	0,0	0,0
	5,1	4,3
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverosaamiset	1,3	0,4
Jaksotetut kulut	3,4	3,4
Muut	1,2	1,7
	5,9	5,5

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
10. OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma 1.1.	8,9	8,9
Osakepääoma 31.12.	8,9	8,9
Ylikurssirahasto 1.1.	25,0	25,0
Ylikurssirahasto 31.12.	25,0	25,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	2,3	2,3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	2,3	2,3
Kertyneet voittovarot 1.1.	129,4	114,1
Osingonjako	-8,8	-6,8
Eläkevastuut	0,0	-1,5
Kertyneet voittovarot 31.12.	120,6	105,8
Tilikauden voitto	20,7	23,6
Oma pääoma yhteensä	177,5	165,6
11. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET		
Laskennalliset verosaamiset		
Yhdistelytoimenpiteistä	0,7	0,6
	0,7	0,6
Laskennalliset verovelat		
Poistoerosta	0,5	0,6
Arvonkorotuksista	0,2	0,2
	0,7	0,8
Hyllypoistoihin liittyvät laskennalliset verosaamiset	0,8	0,8
12. VIERAS PÄÄOMA		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Konsernilla ei ole lainoja, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua.		
Lyhytaikaiset velat		
Omistusyhteisyrityksiltä		
Ostovelat	4,2	3,2
Muut velat	0,0	0,0
Siirtovelat	0,0	0,0
	4,2	3,2
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverovelat	0,8	1,5
Jaksotetut henkilöstökulut	15,5	15,5
Korkovelat	0,0	0,0
Muut	12,8	8,0
	29,2	25,1

Tilinpäätöksen liitetiedot

M€	KONSERNI 31.12.2015	KONSERNI 31.12.2014
13. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä		
Konsernilla ei ole lainojen vakuudeksi annettuja kiinnityksiä.		
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vuokravakuudet	0,3	0,2
	0,3	0,2
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Annetut pantit	0,5	0,4
	0,5	0,4
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,9	0,8
Myöhemmin maksettavat	0,9	1,0
	1,9	1,8
Muut vastuut omasta puolesta		
Vuokravastuut	31,5	33,2
Muut vastuut	0,1	0,4
	31,6	33,6
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	2,0	4,0
Käypä arvo	0,0	0,0
14. KASSAVIRTALASKELMA		
Seuraavilla kirjauksilla muutetaan tuloslaskelman suoriteperusteiset erät kassaperusteisiksi sekä perutaan erät, jotka esitetään muualla kassavirtalaskelmassa:		
Poistot	11,2	12,7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-0,4	-0,3
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	-0,1	-0,1
Sijoitusten luovutustulot	0,0	0,0
Osinkotuotot	0,0	0,0
Korkotuotot	-0,1	0,0
Korkokulut	0,1	0,3
Muut tuotot ja kulut	0,0	0,1
Oikaisut yhteensä	10,8	12,6
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-0,8	-3,1
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	+0,1	+1,2
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	+3,8	+6,8
Käyttöpääomän muutos	3,0	5,0

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitukset

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2016

Henrik Ehrnrooth

Olli Reenpää

Jorma Ollila

Eero Broman

Heikki Lehtonen

Alexander Lindholm, toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

OTAVA OY:N YHTIÖKOKOUKSELLE.

Olen tilintarkastanut Otava Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2015–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU.

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET.

Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitiilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammattieettisiä periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän

tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnitellen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllystyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arviointi. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asian-

mukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arviointi.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

LAUSUNTO. Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 12. päivänä helmikuuta 2016

Kari Miettinen, KHT

Yhteystiedot

Emoyhtiö

OTAVA OY

PL 134, 00121 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavakonserni.fi
www.otavakonserni.fi

Kirjat

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

OTAVA

PL 134, 00121 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otava.fi
www.otava.fi

LIKE KUSTANNUS OY

PL 37, 00521 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@like.fi
www.like.fi

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

MOREENI

Uudenmaankatu 10,
00120 Helsinki
puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@moreenikustannus.fi
www.moreenikustannus.fi

OTAVAN KIRJAPAINO OY

Otavantie 11
42700 Keuruu
puh. (09) 15 661
Myynti ja markkinointi:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
etunimi.sukunimi@otavankirjapaino.fi
www.otavankirjapaino.fi

Kauppa

SUOMALAINEN KIRJAKAUPPA OY

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@suomalainen.com
www.suomalainen.com

Lehdet

OTAVAMEDIA OY

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

OTAVAMEDIA OMA OY

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

Kristiinankatu 3 B
20100 Turku
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

OTAVAMEDIA OY, SUURI SUOMALAINEN KIRJAKERHO

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.sskk.fi

ÜHINENUD AJAKIRJAD AS

Liivalaia 13/15
EE-10118 Tallinn
puh. +372 610 4000
ajakirjad@ajakirjad.ee
www.ajakirjad.ee

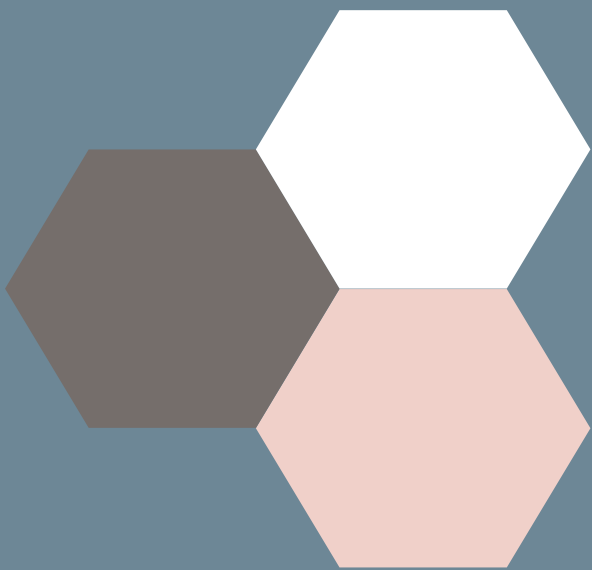
Uudet liiketoiminnot

NETTIX OY

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
puh. 0600 04070
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
etunimi@nettix.fi
asiakaspalvelu@nettix.fi
www.nettix.fi

AMPPARIT OY

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
puh. (09) 15 661
ampparit@ampparit.com
www.ampparit.com

OTAVA

KONSERNI

Vuosikertomus 2015
TOIMITUS **Monika Winqvist**, Otavamedia OMA Oy
ULKOASU **Otavamedia OMA Oy**
REPROTYÖ **Aste Helsinki Oy** PAINOTYÖ **Otavan Kirjapaino Oy**

